

№ 30 (20793)

2015-рэ илъэс

ШЭМБЭТ МЭЗАЕМ и 21-рэ

> намыкі къзбархар писайт ижьугьотэщтых WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Хэгьэгум иухьумакІо и Мафэу къэблагъэрэм фэгьэхьыгьэ мэфэк зэхахьэ тыгъуасэ Адыгэ республикэ филармонием щыкІуагь. Ащ хэлэжьагьэх Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Асльан, АР-м и Къэралыгьо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, республикэм и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат, федеральнэ инспектор шъхьа зу Лы ужъу Адам, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, Парламентым идепутатхэр, хэбзэухьумэк о къулыкъухэм япащэхэр, Хэгьэгу зэошхом ыкІи Іофшіэным яветеранхэр, нэмыкІхэри.

Хэгъэгум иухъумак охэм афэгушІуагъэх

пэублэ псалъэ къыщишІызэ мэфэкіэу къэблагъэрэмкіэ республикэм щыпсэухэрэм, анахьэу Хэгъэгу зэошхом иветеранхэм, къафэгушІуагъ. Мы зэошхом ишъыпкъагъэ, тарихъэу пылъыр кІэзытхыкІыжьын гухэлъ зиІэ кІуачІэхэм зи къазэрэдэмыхъущтыр хигъэунэфыкІыгъ. Советскэ ціыфхэм ТекІоныгьэр къызыдахыгьэр мыгьэ илъэс 70-рэ хъущт. Мэхьанэшхо зиІэ мэфэкІым ихэгьэунэфыкІын къыдыхэльытэгъэ шіэжь ыкіи культурнэ программэхэм адакіоу, ветеранхэм щыіэкіэ-псэукіэу яіэр джыри нахьышіу шІыгъэным, ахэм сыд фэдэрэ лъэныкъокІи ІэпыІэгъу афэхъугъэным фэlорышlэщт lофтхьабзэхэм ягъэцэкІэн анаІэ зэрэтырагъэтыщтыр республикэм ипащэ къыІуагъ. Джащ фэдэу Адыгеим икіэлэ піугъэхэу Хэгъэгу зэошхом ліыхъужъныгъэ щызезыхьагьэхэм яшІэжь гьэлъэпІэгъэн зэрэфаем къыкІигъэтхъыгъ. - ГухэкІ нахь мышІэми,

лъагъорэмкІэ, илъэс пчъагъэхэм къакіоці тиветеранхэр зэбэныгъэхэ нацизмэм ифэмэбжьымэхэр непэрэ щыІэныгьэм мымакІэу къыхэфэх. Ащ тызэгъусэу тыпэшІуекІон фае, къыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан. Ащ дакІоу НАТО-м идзэ кІуачІэхэм Прибалтикэм, КъокІыпІэ Европэм ащыхегъахъо, ащкІэ дунэе зэфыщытыкІэхэр укъуагъэхэ хъуным ищынагъо къэуцу. Урысыем чІыпІэшхо зэриубытырэр, ащ чІычІэгъ баиныгъэу иІэхэр зэрэбэр къэ-

ралыгъуабэмэ мытэрэзэу алъы-

джырэ дунаим къыщыхъурэ хъугъэ-шІагъэхэм къызэрагъэ-

АР-м и Лышъхьэ зэхахьэм тэ, ау ар ежьхэм яюф. Джырэ уахътэм США-р зипэщэ коалицием Урысыем иамалхэр, илъэкІхэр къырагъэІыхын гухэлъ яІ. УФ-м и Президентэу Владимир Путиным къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, къэралыгъом идзэ непэ зыкъэухъумэжьын нэшэнэ закъу ныІэп иІэр. Ар гъэцэкІэгъэнымкІэ пшъэрылъ шъхьа! эу щытыр Урысыем изыкІыныгьэ къэухъумэгьэныр, мыщ щыпсэурэ цІыфхэм мамырныгъэрэ рэхьатныгъэрэ азыфагу илъыныр ары. Ащ къыхэкІыкІэ

гьэгушхуагьэхэр АР-м и Лышъхьэ ипсалъэ къыщыхигъэщыгъ. – Дзэмрэ хыдзэмрэ яамал-

хэм къапкъырыкІызэ Урысыем зэрыкІощт гьогур сыдигьуи ежь-ежьырэу къыхихыщтыгъэ, непи арэущтэу щыт. Ныбджэгъу льапіэхэр, тиветеран льапіэхэр, мэфэкІэу къэблагъэрэмкІэ джыри зэ сыгу къызде!эу сышъуфэгушІо, шъуиунагьохэм мамырныгьэрэ зэгурыІоныгьэрэ арылъэу шъупсэунэу шъуфэсэю, — къы-Іуагъ ТхьакІущынэ Аслъан.

Хэгьэгум иухъумакІо и Мафэу къэблагъэрэмкІэ АР-м и ЛІышъхьэ къыфэгушІуагъ ыкІи чезанысь гущы в зарытхэ-

лъэпкъ щынэгьончъэныр къэзыухъумэрэ УІэшыгьэ КІуачІэхэм, нэмыкІ къулыкъухэм яІофшІэн нахьышюу зэхащэным фэюрышІэщт гухэлъэу щыІэр гъэцэкІэгъэным мэхьанэшхо иІ.

Республикэу Къырымрэ Севастопольрэ Урысыем къызэрэхэхьажьыгъэхэм тарихъ мэхьанэшхо зэриІэр, ащ цІыфхэр зэригъэгушІуагъэхэр ыкІи зэригьэ тхыль къыфигьэхьыгь УФ-м хэгъэгу кІоці Іофхэмкіэ и Министерствэ идзэхэм я Темыр-Кавказ шъолъыр командование ипащэ. Орэдымрэ къашъомрэкІэ дзэ ансамблэу командованием епхыгъэм концертэу къытыгъэм къэзэрэугъоигъэхэр ягуапэу еплъыгъэх.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Мэзаем и 23-р — Хэгъэгум иухъумакІо и Маф

Адыгэ Республикэм щыпсэухэу лъытэныгъэ зыфэтшІыхэрэр!

Хэгъэгум иухъумакІо и Мафэ фэшІ тышъуфэгушІо! Сыд фэдэрэ лъэхъани ліыхъужъыныгъэ зыхэлъ, зэфагьэм, цІыфыгьэм афэлажьэхэрэм пшъэрыль шъхьаІэу зыфальэгъужьырэр я Хэгьэгу къэухъумэгьэныр, ягупсэхэм, яlахьылхэм ящынэгъончъагъэ aнalэ тырагъэтыныр ары. Урысые къэралыгъомрэ Урысыем и Уlэшыгъэ Klyaчlэхэмрэ

ятарихъ текІоныгъэхэмкІэ баеу щыт, лІэужыбэмэ ялІыкІохэм ялыхъужъыныгъэ ищысэ шlагъохэр ащ хэбгъотэщтых. Мы илъэсым Хэгъэгу зэошхом Текlоныгъэр къызыщыда-

хыгъэм ия 70-рэ илъэс хэдгъэунэфыкІыщт. Адыгеим щыпсэурэ ціыфхэм нэмыц-фашист техакіохэр зэхэкъутэгъэнхэм я ахьышхо хаш ыхьагь, Дзэмрэ Хыдзэмрэ ятарихь нэк убгьо шІэгъуабэ хагъэхьагъ. Тэ егъашІэми тщыгъупшэщтэп тятэхэмрэ тятэжъхэмрэ яблэнагъэ.

Тиветеран лъапіэхэр, егъашіэми тщыгъупшэщтэп ліыхъужъыныгъэу зешъухьагъэр, Урысыем илlэуж пчъагъэмэ щысэ шlагъоу шъуряlэщт, ти Хэгъэгушхо уфэлэжьэн, шlу плъэгъун зэрэфаем епхыгъэ гъэхъэгъакІэхэр ахэм ашІыщтых.

Хэгъэгум иухъумэкІо пстэуми тыгу къыддеІэу тафэлъаІо псауныгьэ пытэ яlэнэу, дунаир мамырэу, зыфаер зэрагьотылІэжьэу, Урысыем ищытхъу чыжьэу агъэІоу псэунхэу!

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Владимир Путиныр Хэгъэгум иухъумакіо и Мафэ фэші Адыгеим и Ліышъхьэ къыфэгушіуагъ

Лъытэныгъэ зыфэсшіырэ Аслъан Кытэ ыкъор!

Хэгъэгум иухъумакІо и Мафэ фэшІ сыпфэгушІо.

Титарихъ лыхъужъ нэкіубгъуабэ къыхэфэ. Зэлъашіэрэ дзэ пащэхэм, я Хэгъэгу фэшъыпкъэ дзэкІоліхэм ыкІи офицерхэм аціэхэр егъэшіэрэу хэгъэгум итарихъ хэхьагъэх. Непи мамырныгьэмрэ Хэгьэгум ищынэгьончьагьэрэ къэзыухъумэрэ цІыф бланэхэр тэгъэлъапіэх ыкіи шъхьэкіэфэ ин афэтэшіы.

Сыпфэльаю гьэхьагьэхэр пшіынхэу ыкіи шіоу щыіэр зэкіэ къыбдэхъунэу.

Владимир ПУТИН

Джащ фэдэу республикэм и Лышъхьэ къыфэгушІуагъэх УФ-м и Правительствэ и Тхьаматэу Дмитрий Медведевыр, УФ-м и Президент и Администрацие ипащэу Сергей Ивановыр, Урысыем зыкъэухъумэжьынымкІэ иминистрэу, дзэм игенералэу Сергей Шойгу, Урысыем и Къэралыгъо Думэ лъэпкъ ІофхэмкІэ и Комитет итхьаматэу Гаджимет Сафаралиевыр, УФ-м и Правительствэ агропромышленнэ комплексымкІэ и Департамент ипащэу Ирина Антехинар. Ахэм анэмыкlэу хэгьэгум ишъолъырхэм япащэхэм, хабзэм ифедеральнэ ыкlи ишъолъыр къутамэхэм яlэшъхьэтетхэм, общественнэ ІофышІэхэм шІуфэс тхылъхэр къагъэхьыгъэх.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэ и Указ

А.И. Трубилиным щытхъуцІэу «Адыгэ Республикэм мэкъумэщ производствэмкіэ изаслуженнэ Іофыші» зыфиюрэр фэгъэшъошэгъэным ехьылагъ

Адыгэ Республикэм имэкъу-мэщ ихэхъоныгъэ иlахь зэрэхишІыхьэрэм фэшІ щытхъуцІэу «Адыгэ Республикэм мэкъумэщ производствэмкіэ изаслуженнэ Іофыші» зыфиюрэр Трубилин Александр Иван ыкъом — экономикэ шіэныгъэхэмкіэ докторым, профессорым, апшъэрэ сэнэхьат гьэсэныгьэ языгьэгьотырэ федеральнэ къэралыгьо бюджет учреждениеу «Пшызэ къэралыгъо аграр университетым» иректор фэгъэшъошэгьэнэу. Адыгэ Республикэм и Ліышъхьзу

ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ, мэзаем и 19, 2015-рэ илъэс

Кавказ къушъхьэхэм ядэхагъэ зыфэдэр цІыф жъугъэхэм сурэтхэмкІэ арагьэшІэным пае зэlухыгъэ lахьзэхэлъ обществэу «Темыр Кавказым изыгъэпсэфыпІэхэр» зыфиІорэм ипащэхэм къырагъэблэгъагъ сурэттех ціэрыюу Антон Ланге. Ащ проектэу «Къушъхьэтх» зыфигорэм Гоф дешіэ. Кавказым щыІэ республикэхэм зэкІэм ащыІагъ, къушъхьи, мэзи, псыхъуи къыплъыхьагьэх, сурэтыбэ атырихыгъ.

Апэрэу А. Ланге июфшагъэхэр мы лъэхъаным къалэу Москва щыкІорэ ятІонэрэ общественнэ фестивалэу чІыопсым фэгьэхьыгьэм къыщегьэлъагъох. Фестивалым зэреджагъэхэр — «Первозданная Россия». Ар Урысыем иапэрэ сурэт проектэу щыт, Кавказым фэгъэхьыгъ.

Фестивалым иэкспозицие шъхьаІэ «КъушъхьэтхкІэ» еджагъэх. Ащ А. Ланге исурэт 500

Кавказыр сурэтхэмкІэ арагъэшІагъ

хьэхэм ятеплъэхэм нэр пІэпахы, гур къыдащае.

Мы мафэхэм фестивалыр зыщыкІорэ унэу «СурэтышІхэм я Унэ гупч» зыфиlоу Москва дэтым ціыфыбэ къекіуаліэ. Зыфэдэ къэмыхъугъэ чІыопсэу сурэттехым инэплъэгъу къыридзагьэхэм ядэхагьэ агьэшагьо, бэрэ еплъых, сурэтхэр зыщытырахыгъэхэм къакІэупчІэх.

Кавказым ичІыопс хьалэмэт фэгъэхьыгъэ фестивалыр зэхэзыщагъэхэм ащыщых Урысые Федерацием и Федеральнэ Совет, Урысые географическэ обществэр, зэlухыгъэ laxьзэхэлъ обществэу «Темыр Кав-

казым изыгъэпсэфыпІэхэр» зыфиІорэр, къалэу Москва иправительствэ.

Ежь Антон къызэриІорэмкІэ, проектыкІзу Іоф зыдишІзрэм хы ШІуцІэ Іушъом къыщегъэжьагъэу Каспием нэс ащыпсэурэ лъэпкъ пстэумэ джыри ахэхьанэу къыдельытэ, ахэм нэlуасэ зафишІыщт, сурэтхэр атырихыщтых. Анахьэу къыхигъэщыхэрэр ижъырэ саугъэт-

фэдиз къыщагъэлъагъо. Къушъ- хэр, лъэпкъ зэхэтыкіэхэр, шэнхабзэу ахэлъхэр арых.

> Фестивалым икъэгъэлъэгъон шъхьаІэ еплъыхэрэр адыгэ шъуашэ зыщыгь ныбжьыкІэхэм адыгэ шхынхэр зытет Іанэм рагъэблагъэх. Кавказым щытырахыгъэ сурэтхэр зэрэдахэхэм фэдэу лъэпкъ шхынхэу щаупщэрыхьыхэрэри ІэшІух.

> Фестивалыр мэзаем и 23-м аухынэу щыт. ЦІыфхэм ялъэ-Іукіэ ар зы мафэкіэ лъагъэкіотагъ. ИгъэкІотыгъэу ащ Кавказыр къызэрэщагьэлъэгьуагьэм Адыгеим зекІоным нахь зыщиушъомбгъунымкІэ ишІуагъэ къэкІонэу тыгугъэщт.

> > (Тикорр.).

Гъогурыкіоным ишапхъэхэр агъэлъэшых нахь мышіэми, непэрэ мафэм гумэкіыгьо шъхьаіэу къэнэжьы ешъуагъэхэр рулым зэрэкіэрытіысхьэхэрэр.

ыкІи медицинэ уплъэкІуныр зыкіунэу фэмыехэм административнэ пшъэдэкІыжьэу арагъэхьырэр 2013-рэ илъэсым иІоныгъо мазэ къыщегъэжьагъэу зэрагъэлъэшыгъэр. Непэрэ

мафэм мыщ епхыгъэ шапхъэхэр зыукъорэ водителым административнэ тазырэу сомэ мин 30 тыралъхьэ ыкІи илъэсрэ ныкъорэм къыщегъэжьагъэу илъэситІум нэс автомобилыр зэрифэнымкІэ фитыныгъэ къезытырэ тхылъри Іахы. Джыри зэ ар ешъуагъэу рулым зыкІэрытысхьэкіэ, тазырыр сомэ мин 50-м нэсы ыкІи илъэсищым къыкІоцІ машинэр зэрифэн фимытэу унашъо ашІы.

– Водителыр ешъуагъэу ятІонэрэу къызаубытыкІэ е ятІонэрэу медицинэ уплъэкІуныр зимыкіукіэ, 2015-рэ илъэсым гъэу уголовнэ пшъэдэк ыжь рагъэхьыщт, — къыхегъэщы пащэм. — Ащ фэгъэхьыгъэ федеральнэ унашьор 2014-рэ илъэсым тыгьэгьазэм и 31-м аштагь.

Федеральнэ хэбзэгьэуцугьэм къызэригъэнафэу, «Административнэ пшъэдэкІыжь зэрагъэхьыгьэу, гьогурыкІоным ишапхъэхэр зыукъуагъэм фэгъэхьыгъ» зыфиюрэ статьякІэр Урысые Федерацием и Уголовнэ кодекс хагъэхьагъ. Административнэ пшъэдэкІыжь зытель водителыр ешъуагъэу автомобилым е нэмык транспортым кІэрытІысхьагьэмэ е медицинэ уплъэкІуныр ыкІуным зыщидзыемэ, ыпэкІэ ешъуагъэу рулым кІэрысэу бзэджэшІагьэ зэрихьагьэу хьапс тыралъхьэгьагьэ хъумэ, уголовнэ пшъэдэ-

кІыжьэу рагьэхьыщтыр ащ къыдыхэлъытагъэ мэхъу. Анахь пшъэдэкІыжьышхоу статьям къыгъэнафэрэр илъэситу хьапс ыкІи автотранспортыр зэрифэнымкІэ фитыныгъэ къезытырэ тхылъыр илъэсищым ыгъэфедэн фимытыныр ары.

Джащ фэдэу гьогухэм къатехъухьэрэ хъугъэ-шlагъэхэм цІыфхэр ахэкІодагъэхэмэ е шъобж атещагъэ хъугъэмэ, лажьэ зиІэм пшъэдэкІыжьэу рагъэхьыщтыгьэм фэгьэхьыгьэ статьям зэхъокІыныгъэхэр фашІыгъэх, водителым имысагъэ загъэунэфыкІэ, ащ ипщыныжь нахь агъэлъэшы.

АР-м хэгьэгу кІоці Іофхэмкіэ и Министерствэ гъогурыкІоныр щынэгъончъэнымкІэ и Къэралыгьо автоинспекцие и ГъэІорышІапІэ ипащэу, полицием иполковникэу Александр Курпас гьогум тет пстэуми сакъыныгьэ къызхагъэфэнэу, гьогурыкІоным ишапхъэхэр амыукъонхэу закъыфегъазэ.

- Ешъогъэ цІыфыр автомобилым кІэрытІысхьан гухэлъ иІэмэ е гьогум лъэшыщэу щызечьэу къэбар шъуlэкlэльмэ, шапхъэхэр ыукъохэу шъулъэгъумэ макъэ къытэжъугъэlу. Дежурнэ частым ителефон: 53-90-02-рэ. Ешъуагъэу рулым кіэрытіысхьэрэм изекіуакіэ зэрэмытэрэзыр къыгурыюн, ежь имызакъоу гъогум къыдытет цыфри ыгъэфыкъон зэрилъэкІыщтыр сыдигъуи ыгу илъын фае. Аш къыхэкlыкіэ шапхъэхэм адиштэу шъузекІу, шъусакъ. Щынэгъончъагъэр зэкІэми анахь шъхьаІ, — elo A. Курпас.

ПІАТІЫКЪО Анет.

Щытхъу хэлъзу къулыкъур ехьы

Урысые Федерацием хэгъэгу кloцl ІофхэмкІэ и Министерствэ идзэ къулыкъу частэу N 6716-м и Темыр-КъокІыпІэ шъолъыр командование икомандирэу, полковникэу Д.А. Кандратьевыр зыкіэтхэжьыгьэ рэзэныгьэ тхыль Адыгеим щыпсэухэрэ Къудайнэт зэшъхьэгъусэхэу Рэмэзанэрэ Любэрэ мы мафэхэм къаlукlагъ. Ахэм якlалэу, караулым ипащэу, прапорщикэу Къудайнэт Аслъанэ щытхъу хэльэу дзэ къулыкъур зэрихьырэм, ипшъэрылъхэр зэрифэшъуашэу зэригъэцакІэхэрэм афэшІ дзэ частым икомандир нытыхэм «тхьашъуегъэпсэу» къареlo.

Янэ-ятэхэр къымыгъэукІытэжьыхэу, республикэм ыцІэ дахэкІэ рязыгьэІорэ кІэлакІэм рихъухьагьэр зэкІэ ищыІэныгьэ къыщыдэхъунэу, игъэхъагъэхэм ахигъахъозэ ыпэкІэ лъыкІотэнэу тэри фэтэІо.

КІэлэціыкіум ищыіэныгъэ пстэуми апшъ

Гъогурыкіоныр щынэгъончъэнымкіэ Къэралыгъо автоинспекцием и ГъэІорышІапІэу АР-м щыІэм мэзаем и 19-м Іофтхьабзэу «Детское автокресло» зыфиюрэр зэхищагъ.

КІэлэцІыкІу ІыгьыпІэхэм апэгъунэгъоу блэкІырэ машинэхэр ГъэІорышІапІэм иинспекторхэм къагъэуцухэзэ, кІэлэцІыкІухэм апае хэушъхьафыкІыгъэ тІысыпІэу машинэхэм арагъэуцо--ешваек и/и емехтыав дедех хэрэр щынэгъончъэным ибгырыпхкІэ ипхыхьагьэхэмэ ауплъэкІугьэх. СыхьатитІум къыкІоцІ уплъэкІуныр кІуагъэ, шапхъэхэм адимыштэу зекІохэрэр агъэунэфыгъэх.

КІэлэцІыкІоу къыращэкІырэм qиаличее ela мехажэ еспинении къулыкъушІэхэм джыри зэ нытыхэм агу къагъэк ыжьыгъ. ХэушъхьафыкІыгъэ тІысыпІэм имысэу зисабый зезыщэхэрэм тазырэу сомэ мини 3 тыралъхьэ. Мафэ къэс гьогум хъугьэшІэгьэ зэфэшъхьафхэр къытехъухьэх, шапхъэхэм адиштэу водительхэри, гъогурык охэри зекІохэмэ, ащ щыухъумагъэхэ

хъущтых. Зэрычъэхэрэм ипсынкІагьэ игьом щагьакІэмэ, ешъуагьэхэу рулым кІэрымытІысхьэхэмэ, хэушъхьафыкІыгъэ тІысыпІэр машинэхэм рагьэуцомэ ыкІи зэращэхэрэр щынэгьончъэным ибгырыпхкІэ ипхыхьагъэхэмэ ежьхэми, гьогум къадытетхэми ящыІэныгьэ къаухъумэщт.

Рулым кІэрысхэр нахь сакъынхэу, ясабыйхэр шапхъэхэм атетэу къыращэкІынхэу АР-м хэгьэгу кіоці Іофхэмкіэ и Министерствэ гьогурыкІоныр щынэгьончъэнымкІэ икъулыкъу иІофышІэхэр ялъэІух.

Шъугу ренэу къэжъугъэкlыжь: сабыим ищыІэныгъэ пстэуми анахь шъхьа!!

ГъогурыкІоныр щынэгъончъэнымкіэ инспекцием игъогу-патруль къулыкъу ибатальон шъхьаф иинспекторэу, полицием икапитанэу Ю. МАНЖУРИНА.

ХэбзэухъумэкІо къулыкъухэм къаты

ПсынкІэу къаубытыгъэх

и Министерствэ иотделэу Мыекъуапэ щыІэм идежурнэ часть Мыекъуапэ Іоф щызышІэрэ Іахьзэхэлъ обществэхэм ащыщ итхьаматэ зыкъыфигъэзагъ. Предприятием къыщэфыгъэ оборудование лъапІэм хэлъ пкъыпьо шІуатыпьупьэу макъэ къаригьэІугь. Ащ епхыгьэу уголовнэ Іоф къызэІуахыгъ.

ХэбзэухъумакІохэм зэхащэгъэ оперативнэ-уплъэкІун Іофтхьабзэхэм яшІуагъэкІэ

УФ-м хэгьэгу кіоці іофхэмкіэ тыгьуакіохэр псынкізу къаубытыгъэх. Ахэр Мыекъуапэ щыпсэухэрэ кіэлэ ныбжьыкіэхэу къычіэкіыгъ. Бзэджэшіагъэр зэрэзэрахьагъэм ахэр еуцолІэжьыгъэх. Оборудованием ипкъыгъо зэрэлъапіэр ашіэзэ атыгъугъ, ар ащэнышъ, ахъщэу кlахырэр зэдагощынэу фэягьэх, ау игъо имыфэхэу полицием икъулыкъушІэхэм къаубытыгъэх.

Предприятием шІуатыгъугъэр ІэкІагьэхьажьыгь. Уголовнэ Іоф къызэІуахыгъ, зэхэфынхэр маκlox.

Тыгъуагъэ

Илъэс 52-рэ зыныбжь предпринимателым зэретыгъуагъэхэм фэгъэхьыгъэ къэбар хэбзэухъумэкІо къулыкъум ІэкІигьэхьагъ.

Мэзаем и 9-м гъучым хэшыкІыгьэ хэушъхьафыкІыгьэ пкъыгьо заулэ хъулъфыгъэм шlуатыгъугъ. Ахэр тракторым хэлъ пкъыгъохэу щытыгъэх. ГъучІыр зыщаштэрэ чІыпІэхэм атыгьугьэ пкъыгъохэр щащэнхэ зэралъэкІыщтыр полицием июфышюхэм къыдалъыти, ахэр ауплъэкІугьэх. Іофтхьабзэу зэхащагъэхэм яшІуагъэкІэ бзэджашІэхэм атыгъугъэхэр зыдэщыІэхэр хэбзэухъумакІохэм агъэунэфын алъэкІыгъ.

Хэбзэгьэуцугьэр зыукъогьэ хъулъфыгъэу илъэс 35-рэ зыныбжьэу тикъэлэ шъхьаІэ щыпсэурэр къаубытыгъ. Мы уахътэм уплъэкіунхэр макіох, Іофыр зэхафы.

(Тикорр.).

Адыгэ Республикэм культурэмкІэ и Министерствэ лъэшэу гухэк щыхъоу Адыгэ Республикэм культурэмк э икъэралыгьо бюджет учреждениеу «Адыгеим льэпкь къашъохэмкlэ и Къэралыгъо академическэ ансамблэу «Налмэсым» гъэцэкІэжьын ІофхэмкІэ иинженерэу Хьабэчыр ТІахьир Абубэчыр ыкъом фэтхьаусыхэ ятэ идунай зэрихъожьыгъэм фэшІ.

ИкІыгъэ илъэсыр пштэмэ, ешъуагъзу е медицинэ уплъэкlуныр зыкІунэу къемызэгьыгьэхэм апкъ къикlыкlэ гъогухэм къатехъухьэгьэ хъугьэ-шІагьэхэм япчъагъэ хэхъуагъ. Ащ къыхэкІыкІэ шъолъыр пэпчъ ащыІэ къэралыгьо автоинспекциехэм якъулыкъушІэхэм яюфшІэн нахь агъэлъэшы.

АР-м хэгьэгу кІоці Іофхэмкіэ и Министерствэ гьогурыкІоныр шынэгъончъэнымкІэ и Къэралыгьо автоинспекцие и ГъэІорышІапІэ ипащэу, полицием иполковникэу Александр Курпас тызэрэщигьэгьозагьэмкіэ, ешъуаьэу рулым кІэрытІысхьэ къыхэгьэщыгьэнхэм фэш Іофтхьэбзэ гьэнэфагьэхэр зэхащэх. Анахьэу водительхэр рулым зыкІэрытІысхьэхэрэр мэфэкІ мафэхэр ары. Бэрэ къыхэкІы ешъуагъэр таксим къеджэным е общественнэ транспортыр ыгъэфедэным ычІыпІэкІэ рулым кІэрытІысхьэу, гъогурыкІоным ишапхъэхэр ыукъохэу.

– Зэфэхьысыжьхэр пшІынхэ хъумэ, 2014-рэ илъэсым ешъуагьэу рулым кІэрытІысхьэгьэ нэбгырэ 1258-рэ республикэм щагъэунэфыгъ, — elo Александр Курпас. — ЯтІонэрэу ешъуагъэу рулым кІэрытІысхьэжьыгьэ нэбгырэ 28-рэ къыхагъэщыгъ. Медицинэ уплъэкlуныр зыкlун зымыдагьэр нэбгырэ 1962-рэ мэхьу.

Къыхэгьэщыгьэн фае ешъуагъэу рулым кІэрытІысхьэхэрэм «Адыгэ макь» Мэзаем и 21-рэ, 2015-рэ илъэс

Тызыфакlорэр къэшlэгъуай

2014-рэ илъэсым ишэкІогъу ыкІи тыгъэгъэзэ мазэхэм долларым ыуасэ зэхапшІэу зыкъызэриІэтыгъэм сомэм льэшэу иягъэ къекІыгъ. Ащ къыхэкІ у блэкІыгьэ ильэсым итыгьэгьазэ къапшІ эу гьомылапхьэхэм ауасэ Къыблэ федеральнэ шьольырым зыкъыщиІэтыгъ. СатыушІыпІэ сетьхэм ямызакъоу бэдзэрхэми продукцием ыуасэ къащыхэхъуагъ.

БлэкІыгъэ илъэсым Къыблэ федеральнэ шъолъырымкІэ гъомылапхъэхэм ауасэ процент 14,1-рэ щыхэхъуагъ. Мы илъэсыр къызихьагъэм къыщегъэжьагъэу джыри уасэхэм зыкъаІэтыгъ.

Джащ фэдэу мы илъэсым бэдзэогъум и 1-м щегъэжьагьэу псэупІэ-коммунальнэ хъызмэтым ифэlо-фашlэхэм ауасэ къыхэхъонэу агъэнафэ. Ащ хэм нахыыбэу агъэфедэрэ про-

Экспертхэм зэральытэрэмкіэ, гъатхэм нэмыкІэу мэкъуогъу ыкІи бэдзэогъу мазэхэми инфляцием зыкъиІэтыщт. Анахьэу къызыхэхъощтхэр ІэкІыб къэралыгъохэм къаращырэ продукциер ары, фэдипліыкіэ ащ ауасэ зыкъиІэтыщт.

ЫпшъэкІэ зигугъу къэтшІыгъэ ведомствэм къызэритырэмкіэ, 2015-рэ илъэсым ціыф-

Коммунальнэ фэІо-фашІэхэм, гъомылапхъэхэм ауасэхэм къазэрахагъахьорэм къыхэкІэу цІыфхэр гумэкІ хэфагьэх. ЛэжьапкІэр афикъурэп, тиахъщэ къыхьыжьырэ щыІэп. ГущыІэм пае, экономикэ къиныгъохэм апэкІэ сомэ миным дэхэкІаеу урыщэфэн пльэкІыщтыгьэмэ, джы ащ зи къыхьыжьырэп.

цІыфхэр лъэшэу егъэгумэкІых. дукцием ыуасэ процент 12,2-Сыда піомэ ялэжьапкіэхэм къазыщыфыхамыгъэхъуагъэр къашІэжьырэп, ау ащ емылъытыгъэу гъомылапхъэхэм ыкІи коммунальнэ фэlo-фашlэхэм ауасэхэр ренэу къаІэтых. Зыщыпсэухэрэ унэхэм апае ахъщэу атырэр зэрэбэм, продукцием ыуасэ хэпшіыкізу къызэрэхэхъуагъэм къыхэкІэу цІыфхэм бырсырхэр къаІэтхэу къыхэкІыми, нахьышІум ылъэныкъокІэ зыпари зэхъокІыныгъэ фэхъурэп.

УФ-м экономикэ хэхъоныгъэмкІэ и Министерствэ къызэритырэмкІэ, 2015-рэ илъэсым телъытагъэу инфляциер процент 17,5-м нэсын ылъэкІыщт.

кІэ къыхэхъощт. 2014-рэ илъэсым а пчъагъэр процент 11,4рэ хъущтыгъэ. Долларым ыкІи еврэм ауасэ тапэкІэ зыфэдэщтым елъытыгъэщт сомэм кlyaчІэу иІэщтыри. «Сомэм ыуасэ къеlыхы къэси, уасэхэм къазэрахэхъощтым щэч хэлъэп», alo министерствэм иlофышІэхэм.

ЭкономикэмкІэ экспертэу М. Ивановам къызэриІорэмкІэ, гъэтхапэм ыкІэхэм — мэлылъфэгъум икъихьагъум инфляциер зыщынахьыбэщт уахътэу егупшысэх. Ащыгъум илъэсым телъытагъэу уасэхэм процент 17,5-м кlахьэу къахэхъон ылъэкІыщт. Гъэмафэм икъихьагъуи

ПэшІорыгьэшьэу кьызэральытэрэмкІэ, ІэкІыбым къыращырэ продукцием ыуасэ процент 25-рэ фэдизкІэ къаІэтын алъэкІыщт. Урысыем къыщыдагьэкІырэ гьомылапхьэхэми мэкІэ-макІэзэ къахэхъощт.

ащ къыхиубытэн ылъэкІыщт. Урысыем къыщагъэкІырэ пхъэшъхьэ-мышъхьэхэр а лъэхъаным къызэремыхъулІэщтхэм къыхэкІэу, мыхэм ауас ары нахьыбэу къызыхэхъощтыр.

Джащ фэдэу министерствэм къызэритырэмкІэ, тучанхэм ателъ гъомылапхъэхэм ауасэ къызэрэхэхъуагъэм лъапсэ фэхъугъэхэм ащыщ Евросоюзым, Норвегием, США-м, Канадэм ыкІи Австралием тикъэралыгъо санкциехэр къызэрэтыралъхьагъэр. Бэдзэогъу мазэм инфляциер нахь къызэтеуцоным ущыгугъыпэнэу щытэп, сыда пІомэ бэдзэогъум къыщегъэжьагъэу псэупІэ-коммунальнэ хъызмэтым ифэloфашІэхэми ауасэхэм къахэ-

ПэшІорыгъэшъэу къызэралъытэрэмкІэ, ІэкІыбым къыращырэ продукцием ыуасэ процент 25-рэ фэдизкіэ къаіэтын алъэкІыщт. Урысыем къыщыдагъэкІырэ гъомылапхъэхэми мэкіэ-макіэзэ къахэхъощт.

Социальнэ политикэ ыкІи социальнэ-экономикэ программэхэмкІэ Институтэу «Экономикэм иапшъэрэ еджапІ» зыфикіыхэзэ, Іофшіапіэхэм аіутхэри агъэкІэкІынхэу агъэнафэ. Анахьэу мыщ къыхиубытэщтхэр ціыфхэмкіэ мэхьанэшхо зимыіэ фэю-фашіэхэр зыгъэцакіэхэрэр

арых. Джащ фэдэу мы кате-

горием хахьэх машинэхэр зы-

щащэрэ салонхэм ящакІохэр.

сыгъэхэр арых. Адрэхэр яюфшаппыхэм къагунэнхэм пае зэрящык агъэхэр къаушых ьатыжьын фаеу хъущт.

Социальнэ фэю-фашіэхэр зыгъэцэкІэрэ ыкІи псэолъэшІыным афэгъэзэгъэ сэнэхьатхэр арых непэ щыІэныгъэм анахь

УФ-м экономикэ хэхьоныгъэмкІэ и Министерствэ къызэритырэмкІэ, 2015-рэ илъэсым телъытагъэу инфляциер процент 17,5-м нэсын ылъэк Іышт. Экспертхэм зэралъытэрэмкІэ, гъатхэм нэмыкІэу мэкъуогъу ык и бэдзэогъу мазэхэми инфляцием зыкъиІэтыщт.

Сыда пІомэ экономикэм къызыдихьыгьэ гумэкІыгьохэм адакІоу автомобилыр зыщэфы зышІоигъохэм япчъагъи къапшІэу къыщыкІэщт.

БлэкІыгъэ илъэсым Къыблэ федеральнэ шьольырымкІэ гьомылапхьэхэм ауасэ процент 14,1-рэ щыхэхьуагь. Мы ильэсыр къызихьагьэм къыщегъэжьагьэу джыри уасэхэм зыкъа-Іэтыгъ.

Іорэм идиректорэу Сергей Смирновым къызэриІорэмкІэ, уасэхэм зыпкъитыныгъэу яІэщтыр къэзыгъэнэфэщтыр валютэм, чІыдагьэм ауасэ, геополитикэр зыфэдэщтхэр арых. Уасэхэм зэхапшІэу зыкъызэраІэтыгъэм къыхэкІэу цІыфхэм нахь щы-ІэкІэ тэрэз яІэным, нахьыбэ къагъэхъэным фэшІ зишІоигъоныгъэкІэ лэжьапІэр зэблэзыхъущтхэри щыІэх. Джащ фэдэу щыІэныгъэм къызыдихьыгъэ къиныгъохэм къапкъыры-

Ащ нэмыкІэу С. Смирновым къызэриІорэмкІэ, гъэцэкІэжьын бригадэхэм Іоф ащызышІэхэрэр, джащ фэдэу ыпкІэ зыхэлъ медицинэ ІэпыІэгъур ыкІи гъэсэныгъэм ифэlo-фашlэхэр зыгъэцакІэхэрэр апэ агъэкІэкІыщтхэм ащыщых. Ащ нэмыкІэу дзэ къулыкъум именеджерхэм, экономистхэм, юристхэм ыкІи журналистхэм япчъагъэ нахь макІэ хъун ылъэкІыщт, къагъэнэщтхэр зисэнэхьаткІэ лъэгэпІэ гъэнэфагъэхэм анэхэм афэдэу Адыгеим уасэхэм къащыхэхъуагъ. Ар анахьэу къызыхэкІырэр Адыгэ Республикэм продукциер бэу къыщыдэзыгъэкІыхэрэр ыкІи зэ-

дакІоу щэхэрэр зэримытхэм

щытищык Іагъэхэу С. Смирно-

Урысыем инэмык! шъолъыр-

вым къыхигъэщхэрэр.

къыхэкІыкІэ гъомылапхъэхэм янахьыбэр гъунэгъу шъолъырхэм къаращынхэ фаеу зэрэхъурэр, уасэу агъэнафэхэрэм къыдыхэлъытэгъэ транспортым пэјухьэрэ хъарджхэми зэрахэхъуагъэр ары.

АР-м экономикэ хэхъоныгъэмкІэ ыкІи сатыумкІэ, мэкъумэщымкІэ и Министерствэхэмрэ уасэхэм ягъэуцун ыкІи ягъэзекІон фэгъэзэгъэ къэралыгьо къулыкъум и ГъэІорышІапІэу АР-м щыІэмрэ зэгъусэхэу Адыгеим ищапІэхэр зэкІэ ауплъэкІух, гъомылапхъэхэм уасэу ащыряІэр, тегъахъоу афашІырэр зыфэдизыр зэрагъашІэх. Ау сыд фэдизэу мы гумэкІыгьом идэгьэзыжьын ана-Іэ тырагъэтми, Іофхэм язытет уигъэрэзэнэу щытэп, уасэхэм зыпкъитыныгъэ яІэп.

Коммунальнэ фэІо-фашІэхэм, гъомылапхъэхэм ауасэхэм къазэрахагъахъорэм къыхэкіэу ціыфхэр гумэкі хэфагъэх. ЛэжьапкІэр афикъурэп, тиахъщэ къыхьыжьырэ щыІэп. ГущыІэм пае, экономикэ къиныгъохэм апэкІэ сомэ миным дэхэкlаеу урыщэфэн плъэкlыщтыгьэмэ, джы ащ зи къыхьыжьырэп. Ащ къэралыгъом ипащэхэр лъыплъэхэу alo нахь мышіэми, Іофхэм язытет дэй дэд. Джы коммунальнэ фэюфашІэхэм ауасэхэр къызаІэтыхэкІэ, цІыфыбэ гузэжъогъу чІыпІэ ифэщт. Инфляциеу 2014рэ илъэсым щыІагъэм елъытыгъэу лэжьапкіэхэр къаіэтыгьагъэхэмэ Іофхэр нахь къэпсынкІэштыгъэх. Ау къэралыгъом хэкіыпіэхэр къымыгъотыхэмэ, цІыф къызэрыкІохэр ащкІэ амалынчъэх.

КІАРЭ Фатим.

МЭКЪУ-МЭЩЫМ ИІОФЫГЪОХЭР

Хэкіыпізу щыізхэм яусэх

Урысые Федерацием мэкъу-мэщымкІэ и Министерствэ зэхищэгъэ Урысые агрономическэ зэхэсыгьом къызэрэщаІуагъэмкІэ, гъомылэпхъэ бэдзэрым зыпкъитыныгъэ иІэным пае 2015-рэ илъэсым Урысыем лэжьыгъэ тонн миллиони 100-м къыщымыкІ эу ищыкІ эгъэщт.

Мы пчъагъэр афикъунэу агъэнафэ, ащ къыдыхэлъытагъэх производствэр, былым Іусыр, стратегическэ ІэпэчІэгъанэр ыкІи нэмыкІ къэралыгъохэм аращэщтыр.

— Тонн миллион 12 фэдизыр чылапхъэхэм, миллион 22-р гъомылапхъэхэм якъыдэгъэкІын апэІуагъэхьащт. Былымхъуным фэгъэзагъэхэм лэжьыгъэ тонн миллион 40-м къыщымыкІзу ящыкІзгъэщт, ащ дакloy лэжьыгъэ тонн миллион 30 фэдиз ІэкІыб къэралыгъохэм аращэнэу агъэнафэ, сыда пІомэ дунэе рынкэм Урысыер зикіыкіэ, ащ ычІыпІэ зыубытыщтыр бэ. Джащ фэдэу тонн миллион 15 фэдиз ІэпэчІэгъанэу тиІэн фае. ЗэкІэри зызэхэплъытэжьыкІэ, мы пчъагъэр тонн миллиони 123-м кІэхьэ. Ащ фэдиз тІэкІэлъ хъумэ, зи гумэкІыгъо щыІэщтэп, — elo УФ-м мэкъумэщымкІэ и Министерствэ

лэжьыгъэм икъэгъэкІынкІэ идепартамент ипащэу Петр Чекмаревым.

Шъугу къэдгъэкІыжьын, мы илъэсым Урысыем лэжьыгъэу къыщахьыжьыгъэр тонн миллиони 105-м ехъугъ. А пчъагъэр макІэп, ау гъомылапхъэхэм ауасэ къызэрэхахъорэм, ІэкІыб къэралхэм ащыщхэм къащыдагъэкІырэ продукциер Урысыем къыращэн зэрэфимытхэм къыхэкІыкІэ тонн миллиони 100-м ехъур тфикъущт къодый. Іофхэм язытет джыри нахьышІу шІыгъэным пае лэжьыгъэм ипхъын зэрифэшъуашэу зэхэщэгъэн фае. Ау мыщ дэжьым гумэкІыгъохэр къэуцух.

УФ-м мэкъу-мэщымкІэ иминистрэу Николай Федоровым къызэриІуагъэмкІэ, апэрэр едеахуlеп ныахпи меалыажел ахъщэм хэпшlыкlэу зэрэхэхъуагъэр ары. Сыд фэдэу щытми, мы лъэныкъомкІэ ІэкІыб къэралыгъохэм джыри бэкІэ

тяпхыгь, валютэм ыуасэ къызэрэдэкІоягъэм къыхэкІыкІэ чылапхъэхэм, гъэстыныпхъэм, чІыгъэшІухэм ауаси зыкъыІэтыгъ. Экономикэ къиныгъоу тызыхэтым къыкІэлъыкІоу мэкъумеже притементи исметительной исметительном исметительной исметительной исметительной исметительной исметительной исметительной исметительной исметительном исметительном кіодырэ ахъщэм фэдизрэ ныкъорэкІэ хэхъуагъ.

ЯтІонэрэ гумэкІыгьор кредитхэр зэрафимыкъухэрэм епхыгъ. Министерствэм зэригъэнафэрэмкіэ, пхъэным пэіуагъэхьанэу сомэ миллиарди 140-рэ фэдиз чіыфэу хъызмэтшіапіэхэм ящыкІэгьэщт. НэмыкІ губгьо ІофшІэнхэри къыдыхэльытагъэхэ зыхъукІэ, а пчъагъэр сомэ миллиард 246-м шІокіыщт. Ащ пае хэкіыпіэ горэхэм яусэгъэн фаеу экспертхэм алъытэ.

- ЫпэкІэ къызэрэщытІуагъэу, анахь Іофыгъо шъхьаІэу тиуахътэ щызэшІохыгъэн фаеу къэуцухэрэм ащыщ кредитхэр лъапІэ зэрэхъугьэхэр. «Аш фэдэ екІоліакіэ щыіэу мы лъэныкъом чІыфэхэр икъу фэдизэу ІэкІэгъэхьанхэр къин мэхъу», — elo экономикэ шlэныгъэ-

хэмкІэ докторэу Леонид Холод. Урысыем ипредпринимательхэу чІыгъэшІум икъыдэгъэкІын фэгъэзагъэхэм мэкъу-

мэщ хъызмэтшІапІэхэм процент 15 — 20 хъурэ фэгъэкІотэн афашІынэу УФ-м и Правительтвэ мэкъу-мэщымкІэ и Министерствэ зэзэгъыныгъэ адишІыгъ.

Адыгеир пштэмэ, Іахьзэхэль обществэу «Минеральнэ-химическэ компаниеу «ЕвроХим» зыфиюорэм зэзэгъыныгъэ дашыгъэу. компанием ичыгъэшІухэм ауасэ процент 22-рэ къыщагъакІэзэ мыгъэ Адыгеим ичІыгулэжьхэм къафатІупщыщт. БлэкІыгъэ илъэсым Адыгеим имэкъумэщ хъызмэтшІапІэхэм пстэумкіи чіыгъэшіу тонн 36рэ агъэфедагъ. Ащ щыщэу тонн 24-р «ЕвроХимым» илІыкІоу Адыгеим ит предприятиеу «Архонт ресурс» зыфиlорэр ары къаІэкІэзыгъэхьагъэр.

— Мы илъэсым къэтхьыжьыщт лэжьыгьэхэм азыныкьо фэдиз хъурэ бжыхьасэхэм язытет тегъэгумэкІы. Ащ къыхэкіыкіэ чіыгъэшіухэр шіокі имыІэу мы уахътэм тищыкІагъэх, — elo H. Федоровым.

Мы лъэныкъомкІэ Адыгеим иІофхэм язытет зыфэдэм защыдгъэгъуазэ тшІоигъоу АР-м мэкъу-мэщымкІэ и Министерствэ зыфэдгъэзагъ. Ащ къызэрэщытаІуагъэмкІэ, 2015-рэ илъэсым мэкъумэщ продукцием проценти 5,7-рэ хагъэхъощт. Адыгеир сыдигъокІи чІыгулэжь республикэу щытыгъ. Непэ санкциехэм апкъ къикІыкІэ ІэкІыб къэралхэм къаращыщтыгъэ продукциер зэпыугъэми, ахэм ачІыпІэ республикэм къыщыдагъэкІыхэрэр рагъэхьанхэ амал яІ. ГущыІэм пае, къолэу, былымылэу, чэтылэу, тыгьэгьэзэ дагьэу, пынджэу, псы зэфэшъхьафхэу, къуаеу, мыјэрысэу шыјэр республикэм исхэм афэхъунэу щыт, Урысыем инэмык! шъолъырхэми афащэнхэ амали яІ.

ХэкІыпІэу къагъотыхэрэм апкъ къикіыкіэ агропромышленнэ комплексым хэхъоныгъэхэр ышІыщтых. ГъэрекІо пштэмэ, республикэм лэжьыгъэ тонн мин 536-рэ къыщахьыжьыгь, а пчъагъэм уигъэрэзэнэу щыт. 2015-рэ илъэсым Іуахыжьынэу бжыхьэсэ гектар мин 96,6-рэ республикэм ихъызмэтшІапІэхэм апхъыгъ. Ащ щыщэу хьэм гектар мин 11,5-рэ рагьэубытыгь, коцыр зытыралъхьагъэр гектар мин 84,7-рэ. ГъэрекІо елъытыгьэмэ бжыхьасэу мыгьэ lyaхыжьыщтыр гектар мин 1,9кІэ нахыбэ ашІыгь. Непэ ахэм язытет уигъэрэзэнэу щыт, зэрифэшъуашэу ахэм яшІушІэщтых.

> Къэзыгъэхьазырыгъэр ПІАТІЫКЪО Анет.

УЗЭГУГЪУРЭР КЪЫОГУГЪУЖЬЫ

Бжыхьасэхэм адэлажьэх

БэмышІ у Теуцожь районым мэкъу-мэщымкІ э игъэ Іорыш Іап І этыч Ізхьэгъагъ. Ащ ипащу УкъдэгъэлІэ Мэджыдэрэ иагроном шъхьаІэу НатІэкъо Махьмудэрэ къызэрэтфаІотагьэмкІэ, непэ пшъэрыль шъхьа Гоу щы Гор гъатхоу къосыром зорифошъуашэу зыфэгъэхьазырыгъэныр, бжыхьэсэ гектар 9520-у яІэм изытет ренэу льыпльэнхэр, зичэзыу ІофшІэнхэр ешІылІэгьэнхэр, губгьом ихьанхэм зыфэгъэхьазырыгъэныр арых.

— ГъэрекІо, — elo ХьэдэгъалІэм, — лэжьыгъэ тонн мин 55-м ехъу къахьыжьыгъ, республикэмкІэ тызхэхьэрэ ятІонэрэ зонэм апэрэ чыпіэр щытыубытыгъагъ. Фышъхьэ лэжыльэу къэтыугьоижынгыагьэр тонн мин 33.7-рэ. Мыгъи а пчъагъэхэм къащыдгъэкІэщтэп, гъунэпкъакІэхэр тштэщтых.

Джары районым ичІыгулэжьхэм гъэрекІо къыщегъэжьагьэу ягубгьохэр нахь гьэоэжъулъэ зэрашіыщтым иамалхэр зыкІызэрахьэрэр. Ябжыхьасэхэу игъом халъхьагъэхэр, кІымэфэ лъэхъаным та-

пэкІэ фэдэ къыхэмыкІыгъэу, былым шъхьарык охэм ащаухъумагъ. Непэ ахэм кlымафэр дэгьоу рахыгьэу, язытет дахэу, алырэгъу шхъуантІзу губгъом иубгъуагъэх. Мы мафэхэми агрономхэм бжыхьасэхэр къаплъыхьэх, псыр зыкІэуцуагъэхэр агъэгъушъых, цыгъо-шъуаехэр ахагъэк оды-

Къутырэу Шевченкэм дэт фирмэу «Киево-Жураки» ибжыхьэсэ гектар 2526-м щыщэу гектар 92-м щэнаут зыхэлъ уцхэр къызіэкіагъахьи, цыгьохэр ахагъэкІодыкІыгъэх.

Мы ІофшІэныр анахь дэгъоу зыщызэхащагъэр Джэджэхьаблэ дэт фирмэу «Синдика-Агрор» (ипащэр Кушъу Рэмэзан) ары. КъызэрэтаІуагъэмкІэ, тэри Гъобэкъуае тежьагъэу зэрэтлъэгъугъэмкІэ, бжыхьасэу псым «ытхьалэхэрэм» якъэгъэнэжьын куп гъэнэфагъэ дэлажьэ. Фирмэм июфышІэ пэрытэу Лыбзыу Хъалидэ итрактор пхъэ ашэр пыш агъэу, Къошк Налбыйрэ учетчикэу Нэхэе Байзэтрэ игъусэхэу къазгъырхэр, шІуанэхэр аІыгъхэу Къунчыкъохьаблэ дэжькІэ щылъ хьэсэшхом псыр кІагьэчъыщтыгъ. Гъобэкъуае тынэсыфэ ащ фэдэ ІофшІэнхэр зыщагъэцэкІэгъэхэ чІыпІабэ тлъэгъугъэ.

– Бжыхьасэхэм лэжьыгъэ дэгъу къатыным пае, - къымонодтви мынойва еІшичех шъхьа э Нат экъ Махьмудэ, — ахэм игъом минеральнэ чіыгъэшіухэмкіэ яшіушіэгъэн фае. Ар о узыщыфаем хэотэкъожькіэ хъущтэп. Ащ фэші ахэр зэрэбгъэцэкІэн фэе шап-

къэхы еспискестефа мекеск район гъэзетым къидгъэхьагъ. Джы ар зэрагъэцакІэрэм тылъыплъэщт. Непэ-неущэу а ІофшІэнхэм афежьэщтхэшъ, механизаторхэм техникэу губгъом ращэщтхэр зэтырагъэпсыхьэ.

Корр. Бжыхьасэхэм яжъугъэкІущт чІыгъэшІухэр хьазырха?

Н. М. АщкІи тиІофхэр дэйхэп, зэкlэми ашlэ хъугъэ гъатхэм бжыхьасэхэм уямышlушІэу лэжьыгъэ дэгъу ущыгугъынэу зэрэшымытыр. Аш ишыхьат Іахьзэхэлъ хъызмэтшІэпІиймэ ащыщэу хымэ афикъун чІыгъэшІу тонн 949-р къызэращэгъахэр. Адрэ къэнэгъэ фирмэу «Мегамрэ» «Возрождениемрэ» къащэфыгъахэу, къащэжьынэу щыт. Апэрэм бжыхьэсэ гектар 450-рэ, ятІонэрэм гектаришъэ иІ. Фермер хъызмэтшіапіэхэми бжыхьэсэ гектар 2069-у яІэм халъхьащт чІыгъэшІу тонн 320-р къызІэкІагъэхьэгъах.

Корр. Ахэр дэгъух. Ау мехестисьжей ехтест яхэлъхьан шъузэрэфэхьазырыр къэпІуагъэп.

Н. М. Мыгъэ фэдэу къэрсэбаным икъэІэтынкІэ типшъэрылъхэр дэгъоу зэшІохыгъэ хъоу мы аужырэ илъэс 20-ми къыхэкІыгъэп. Гъэтхэ лэжьыгъэхэр ащытпхъынхэу тыжъонэу дгъэнафэщтыгъэр гектар 8370-рэ. Ащ ычІыпІэкІэ къэрсэбанэу къэтІэтыгъэу тиІэр гектар 10408-рэ. Ащ къикІырэр нахьыпэм лэжьыгъэшlапіэу, жъокіупіэу, тфэмыжьоу къанэщтыгъэхэр гъэрекІо зэрэтыжъуагъэхэр ары. Арышъ, гъэтхэ лэжьыгъэхэм ягъэбэгьонкіэ гьунэпкъакіэхэр тштэнхэу тэгугъэ. Техникэу тиІэри икъущт, хьазыр. Тыгъэгъэзэ ыкій натрыф чылэпхъэшіухэм якъызІэкІэгъэхьан чІыгулэжьхэр ыуж итых. Ахэр зэригъэгьотыгьах къутырэу Петровым уешьпи меІпыштемкых тед Уджыхъу Юсыф. Фермерхэми тыгъэгъэзэ чылэпхъэ тонни 5,5-рэ, натрыф чылэпхъэ тонн 12-рэ къащэгъах.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

МАШІОР ЩЫНЭГЪО ЗЭПЫТ

Гузэжъогъу чІыпІэ зишъумыдзэжь!

Мы мафэхэм Мыекъуапэ къызэрэщыучъы Іыгъэм къыхэкІэу хьакухэр нахь льэшэу агьэпльыхэ хъугъэ. Ащ епхыгъэу сакъынхэ зэрэфаер, машІом зыкъызэриштэрэм ипроцент 80-р хьакухэм апкъ къызэрикІырэр джыри зэ цІыфхэм агу къэдгъэкІыжьы тшІоигъу.

Анахьэу кІымафэрэ хьакум изытет анаІэ тырагъэтын, машІом зыкъимыштэнымкІэ шапхъэхэр икъоу къыдалъытэнхэ фае. Бжыхьэ-кІымэфэ лъэхъаным, джыри унэхэр агъэплъыхэу рамыгъажьэзэ, хьакухэм язытет ауплъэкІун, щыкІагъэу яІэхэр дагъэзыжьын фае. Хьаку, ІугъоикІыпІэ мытэрэзхэр къызфагъэфедэхэ хъущтэп.

Тхьамык агъо горэ къышъомыхъулІэным пае шъуихьаку бжыхьэ-кІымэфэ лъэхъаным зэрэфытегьэпсыхьагьэр яжъугъзуплъэкіу. Пкіэгъуасэхэр имылъынхэм пае мэзищ къэс Іугьои-

кІыпІэхэр жъугъэкъабзэх. Хьаку Іупэм сантиметрэ 70 х 50 зиинэгьэ тенэч такъыр Іушъубз. МашІом изэкІэгъэнэнкІэ бензин е фэтагын къызфэшъумыгъэфед, хьакухэр лъэшыщэу шъумыгъэплъых. Ахэм пхъэхэр, щыгъынхэр, нэмык! пкъыгъохэу машІо къызыкІэнэн ылъэкІыштхэр ащышъумыгьэгьушъых. Хьакоу жъугъэплъырэм кІэлэцІыкІухэр лъыплъэнхэу язакъоу унэм къишъумынэх.

МашІом зыкъимыштэнымкІэ

шапхъэу щыІэхэм шъуадэхэу шъуимылъкуи, шъуищыІэныгъи шынэгъуапІэ ишъумыгъэуцох. Шъушъхьэ къырыкІощтыр апэрэ чэзыоу зэлъытыгьэр шъоры. ЗыгорэкІэ машІом зыкъиштагъэу зышъулъэгъукІэ е Іугъуамэ къызышъукІихьэкІэ ащ лъыпытэу телефонэу «01»-м шъутеу.

С.С. ДАВЫДОВ. МашІом зыкъимыштэнымкІэ Мыекъуапэ икъэралыгъо инспектор.

«Адыгэ макь» Мэзаем и 21-рэ, 2015-рэ илъэс

С ГЪАШІЭР ЫКІИ ЦІЫФЫР

Псэкіэ къыгъэгъунэщтыгъэр

бэдэд

ЦІыф миныбэм зырыз дэдэхэр къахэкІых, нэкІэ зэрыпльэхэрэм имызакьоу, апсэкІэ щыІэныгъэр ашэу, зэкІэ къяшІэкІыгьэ пстэур гукІэ ральэгьукІэу, зэхэшІэ зэмшъогъухэмкІэ зэльыпкІагьэхэу, имые дыжонн) усхедымефа мехуателя гупшысэлэ-гумэк Іылэхэу, гуш Іуи, гумэкІи зыщамыдзыеу, къини, тхьамыкІагъуи, Іотэжьыгъо мафи агу пхырыкІырэр гъунэнчъэу.

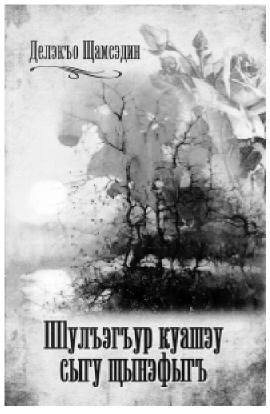
Джащ фэдэ цІыфыгъэу сэгугъэ усэкІо кІалэу ыныбжь илъэс 20-м къехъугъэ къодыеу игъонэмыс хъугъэ Делэкъо Щамсэдинэ.

Щамсэдинэ псауныгъэшхо иІагьэп, ау зэчый гьэнэфагьэкІэ Тхьэр къетэгъагъ. Аш шыхьат фэхъух иІэпэрытххэр яІэубытыпІэу, илэгъу-ныбджэгъухэм ялъэкІ рахьылІи, 1973рэ илъэсым иапэрэ усэ тхылъэу «Осым хэт къэгъагъэр» зыцІэу, зыщымыІэжьыр илъэси 10 зэхъум къыдэкІыгъагъэр ыкІи джы бэмышІэу, ащ дэтыгъэхэри, нэмык Іэпэрытхыхэу къагъотыжьыгъэхэм ашышхэри (шІэныгъэлэжьэу, ныбджэгъушІоу ЩэшІэ Казбек къызэриІорэмкІэ дэтхэу), «ШІулъэгъур куашэу сыгу щынэфыгъ» (2014) зыфиІохэу къыфыдагъэкІыгъэхэр. Мыщ зы новеллэ «Джэнэ плъыжь» ыloy, усэхэр пчъагъэмкІэ 80-м лъыкlахьэу къыщытыгъэх.

Тхылъыр ЩэшІэ Казбек

игущыІапэу «ЦІыфмэ апае сыцІыф зэпытэу...» зыфиlоу Щамсэдинэ ежь иусэ сатыркІэ къэ-Ivагъэм къызэlvехы. Ащ хэбдзыни, хэплъхьани щымыІэу, Казбек ежь дэгьоу ышІэщтыгьэу, инэплъэгъу итыгъэ къо-

дыер арымырэу, ипкъыгъо-лэгъугъэ кіэлэ гъэшіэгъонэу Делэкъо Щамсэдинэ иціыфышіугъагъэр, ихьалэлыгъэр, игукІэгьугьэр, лъэшэу, лъэшэу щы-Іэныгъэр — цІыфхэм ямызакъоу, псэ зыпытыр зэкІэ гъунэнчъэу зэрикІэсагъэр къыщыриІотыкІыгъ. ЗыфэгъэкІотэжь зыфимышІэу, «сикъарыу, сипсауныгъэ къыхьырэп» ымы-Іоу, Лалэ анахь мэфэ фыртынэми, фэмыгъэхъугъэ урок гъэцэкІэным ымыгъэгупсэфэу, ымышІэрэр зэригъэшІэнэу нэмыкІ чылагьо, километрэ пчъагъэр лъэсэу ыкlузэ зэрэкlо-

щтыгьэр бгьэшІагьо екъу. Джарэу щыІэмэ шІоигъуагъ, джарэу илэгъумэ адиштэмэ ыкІи ауж зыкъыримыгъанэмэ шІои-

Ау Делэкъо Щамсэдинэ илэгъухэми, ежь нахьыжъхэми бэкІэ зэрялъэгэкІыщтыгъэр изэчый, иусэ чъэпхъыгъэ зафэхэу, кІэлэгум, бзыу пагъэу, етІупщыгъэу къыдэкІыщтыгъэхэр ары. ЦІыфхэр, ахэм ягумэкІгукІаехэр, гушІуагьор, тхъагьор ыкІи зэкІэ псэ зыпыт дунаир ыгу щызэпэкІэкІэу Щамсэдинэ тхэщтыгьэ. ЗышІэщтыгъэхэм къызэраloy, ежь шloy

хэлъ пстэум кlyaчlэ къыратыштыгъ гъашІэм ифабэ зэхишІэнэу. Иусэ сатырхэм сяджэмэ къытезгъэзэжьызэ, Делэкъо Щамсэдинэ игупцІэнагъэрэ иакъылрэ шъорышІыгъэнчъэ зэфагъэу ахэлъым иусэ макъэ гојуљэ, пытаљэ, нэфэљэ икъу рагъэгъотыгъэу сэлъытэ. Гу къэбзагъэр арыба усакІомкІэ анахь гъомылэшхор!

Делэкъо Щамсэдинэ къешІэкІыгъэ дунаишхом щэгушхукІы, ежьри ащ ыцыпэ цІыкІоу, илъфыгъэу зэрэщытым ыгъэразэу, ыгъэгушІоу мэусэ. ИкІас мэфэ нэфхэр, ІофшІэныр къижъукІэу; еджэныр гъэшІэгьон пчъагьэу; икіас чэщыр — кіым-сым рэхьатэу, гу ціыкіужъыер чіыпіэ имызагъэу, шІулъэгъум щыпэгьокlэу; икlас хыр — арыба Дунаишхом икІэлъэныкъор; икlac цІыфхэр — зэгурыloзэдэіужьхэр, гъашіэр агъэбжьышІоу. КъешІэкІыгъэ чІыопсым сыдигъуи пэблагъэу, зэригъэрэхьатырэр мыгъуащэу, хъурэ-шІэрабэу къытэшІэкІыгъэм ахэт усакІор. Природэм еплъэкІырэп, езэщырэп ижьыкъэщэ гухахъу а зэкІэмкІэ усэхэр. «Жъогъохэчъ», «Мэзэгьо чэщым», «ПсыІум» «Хы-Іушъом» «ПкІашъ», «Чъыг бын», «Бжыхьэ» зыфиlохэрэм Щамсэдинэ ыгу, ыпсэ Дунэешхом зэрэлъыІэсырэр къаушыхьаты. КІэлэ усакІом ыбгъэгу шъхьафитэу усэр къыдэкІы, ори ащ укіэдэіукіызэ уздырещажьэшъ, щыІэныгъэ шІулъэгъу пхъэтетыр къызэтыригьэчэрэгъукІызэ, унэ къегъаплъэшъ, ІэшІугъэ-фэбэгъэ лъэшыр зэхыуегъашІэ.

ИлъапІ Ныр, идахэ къыфэмыІотэкІэу, щегъашІо иусэ, гъукіэ, иіэшіугъэ иныкіэ, фэраз гъунэнчъэу дунаир къезытыгъэм Делэкъо Щамсэдинэ.

Еумысых джащ фэдэу зэо жъалымхэр, лъыпсыр зыщычъэу, чІыр зэгозычхэрэр. Бэ, бэ джащ фэдэу, иилъэс 20 емыльытыгьэу, усакІоу Делэкъом ыгу щыпхырищыгъэр. Иусэ пэпчъ — щыІэныгъэ нэкІубгъу, щыІэныгъэ гъэзэпІэ гъэнэфагъ. Гъэсэныгъэ-шІэныгъэ куу зэригьэгьотынэу игьо лъыкІэмыхьэгьагьэми, Щамсэдинэ иусэ шапхъэ, бзэу Іулъым, ар зэрэфэ-Іэрыфэгъум, къыІомэ шІоигъоу бгьэгур зымыгьэгупсэфырэр зэрэбэми гу зылъыуагъатэ. Щы-Іагьэмэ, ар пыІухьанчъэу усэкІошхо хъущтыгъ. Ау, сыдэу пшіын, усакіом ымэкъэ гоіу зафэ аджалыр къепэсэкІыгъ, лъэшэу кІэхъопсыщтыгь иусэхэр тхылъ шъхьафэу къыдигъэкІынхэм, ау лъыкІэхьагъэп ащ... Гъэтхапэм и 19-м 1963-рэ илъэсым идунай ыхъожьыгъ. Ныбжьырэу, кІэлэгу къабзэм къиІукІыгьэ усэ-гупшысабэр гьэшіэннэпэеплъэу иадыгэ лъэпкъ къыфигъэнагъэх. Делэкъо Щамсэдинэ итхылъитІу къыдэкІынымкІэ Іофышхо зышіагьэу Щэшіэ Казбек ыкІи ащ зигумэкІ-лъэкІ хэхьэгьэхэ илэгьу-ныбджэгьухэм «тхьашъуегьэпсэу» гьэзетымкІэ ятэю. Щэч зыхэмылъыр Делэкъо Щамсэдинэ ипоэтическэ тхылъитІоу «Осым хэт къэгьагьэр» ыкІи «ШІульэгьур куашэу сыгу щынэфыгъ» зыфи-Іохэрэм адыгэ литературэм чІыпІэ гъэнэфагъэ зэрэщаубытыщтыр ары.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

<u>Усэхэр</u>

Мафэм инэф

Тыжьын шъэгъэ Сэхъ хъырахъишъэм Къымыш Іэу нэфылъыр Къытек юшьагъ. Нэбзый мэшІуачэу Лыдрэ нэгушъхьэм Зыхиу Іуби Мафэр хэшъуагъ!

ГъэшІэ мылькур еІэу къыштэу Къыуитынэу ныр гукІэгъу. Ренэу гъашІэр пшІодэхэнэу Уигъэсэныр — ны шІулъэгъу. Гур птырихэу, Гум къахихэу Чэф узышІрэр — Іоф шІагъу. А насыпым уІукІэныр Пстэуми апэу ным шюигъу!

ПсыІум

Чэщы. ШІункІэп — Псым ыкІышъо Ошъо нэгум ЕутэкІы... Жъогъо бынэу Псыгум исхэм Загъэсысы, ЗаутхыпкІы —

ЗыщагъэпскІы! ЧІэсэгъэбышъ, Мэзэ ткІугъэм Псы Іэгубжъэр Къыхэсэхы. Сыкъытехьэшъ, Дышъэ гъогум Жъогъо мафэр Къахэсэхы.

Мэзэгъо чэщым

Щыгъыжъыябэv Уашъом ынэгу Жъуагъохэр ис, О мэкІэ-макІэу, Уфэсакъыпэу Сэ сиІэгъуапэ УукІытапэу укъынэсыгъ. КъаІоба, къаІо О узыфаер. Лъапэ къыпыкІи, Мэш Іуащэм фэдэу, Спкъышъол къэпІыкІэу Зэлъичъыхъагъ. Нэкум щыжъыурэ Нэпсыр къыкІэзи. Уиджэнэ бгъашъо Къытет Іысхьагъ. Щыгъыжъыябэу

Уашъом ынэгу Жъуагъохэр ис, Насыпы фабэу Къизыгъэр унэку Сыгу къыщэусэ.

ПкІашъ

Мэзы чІэгьым чІэкІэу гьогу льагьом

Сэ сырэкІо... Сегупшысэ — «Сыд шІульэгьур?» ЗэкІэм макІэу Жьыр къыкІэпщэу Къебыбэхы ПкІэшъэ цІыкІур. Чъыгым сеплъмэ — Къобэ-бжъабэу Зы лІэшІэгъур Ныбжьэу иІ. ПкІэшъэ шъабэу Гъожьы цІыкІур ФэмыІэтэу жым къыхедзэ. Сыгур огъу, сыоубзэ, Бзэ піумыльми, пкіашьэр. УиІушьашьэ, уишьэбагьэ ПІэкІэльыфэ уигьэшІуагь. Мэфэ фабэм Чъыгыр инми О уижьау рыдэхагь. Сыд джы хъугъэр?

Джы слъэгъугъэр Хэт игубжы къыхэкІыгъ? Сиш Іульэгьу сэ

ПкІэшъэ цІыкІоу

щы Іэныгъэм икъутамэ Жьыбгъэу къилърэм

пезгъэутэу, Згъэпыутэу ч езгъэдзынэп.

Сабыим икушъэ...

Янэ ІугушІукІэу Лъфыгъэм фызэплъэкІы, Убзэр къы Іуш Іык Іэу Іапліыр къырещэкіы.

Насыпыр ихъоеу Къэхъунэу фэлъаю, ИІуплъэ нэхъоеу Сабыир къэдаю.

ЫІэ ціыкіу Іэтыгъэу Быныр зэблегьэчъы, Быным ар итыгъэу Инэфынэу апчъы.

Чъыеу къэгушІуатэмэ Макъэр чыжьэу мэІу, Іупчъапчъэм ар хэтмэ -ЗэкІэ зэльедэІу.

Сабыир агъашю, Кушъэр фагъэхъый... Зэожъым имашю

Кушъэм фэрэхый.

ДЕЛЭКЪО Щамсэдин

Топыщэм быдзыщэр ЧІыгум херэмыкІ, Сабый гушю жъынчыр Тынчэу терэіукі.

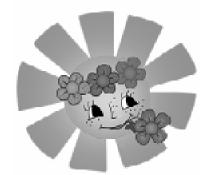
Жъогъохэчъ

Жъогъохэчъыр сыубытынэу *Іэгур сщэи — къимыфагъ,* Фабэм жъуагъор ыгъэтк lунэу Сюни — шъхьаем, кымэфагь.

Огум исти къесхьыхынэу Зэ исхъухьи — сшІогъэрыгъ, Ошьо нэгум къыхэмынэу Къыщылыпк Іи къефэхыгъ.

Жъогъохэчъыр згъотыжьыным Цыхьэ фэсшіэу сэ сежагь, Пчыхьэ къэси къэблэжьыным Сыщыгугъми, сыгужъуагъ.

Джы зэзакъо слъэгъужьыщтмэ Ащ инэф сэ естыжьын, Къысщыгугъэу къысиющтмэ, Ар чІынальэм исхыжьын.

ТЫГЪЭНЭБЗЫЙ

Мэзаер боу бэлахь!

Адыгабзэр зикіэсэ кіэлэціыкіухэм **мэзаер** аужырэ кіымэфэ мазэм зэриціэр ашіэ. Адэ сыд фэда ар? Хэт къы-Іона, хэт гущыіэкіэ къытхыхьана?

ИлъэсыкІэр къэсыфэ тшІуабэ шІзу джыры тызыпаплъэщтыгьэр. Ау уахътэр льэрычьэм тетзу псынкІзу мачьэ — апэрэ кІымэфэ мазэу **тыгъэгъаззри, щылэри** дахэу къызэтынэкІыгьэх. Джы **мэзаер** етІупщыгьэу макІо. Ау ар зыфэдэр къэІотэгъуай: зэ нэгу зэхэхыгъ, нэфыбз, фабэ, шъабэ, Тыгъэр ибысым хъупхъэу; зэ нэхэ мэзах, ифэныкъуагъэ ымыгъотыгъэу, къеуцоцохыгъэу, ошъопщэ мэloy; етlанэ, зыгу псынкlэу зэхахьэрэ нэжъ-lужъэу, зимыщы!эжьышъоу къыретlупщышъ, къещхы, зымыш!эрэм бжыхьэ къыщигъэхъоу, ау мэзаер ары джарэу ш!ыкlаер. Ижьыбгъэшъ — !эбыхъу-лъэбыхъу, къызыритlупщык!э шэнычъэ-шэнычъэу, ыгъотырэр зэхэдз имы!зу зэlеш!эжьы, реутэк!ы, ретэкъухъэ, тикъэлэ зэк!зупк!агъэ хьалэчэу зэlегъахъэ. Кlo сыдэу пш!ын?!

... Ежь-ежьырэу мапэ-мачэшь, тинасыпкІэ дэхэкІаеу щегъэтыжьы. Къыблэжь фабэр арымэ, ар сыдигъуи ушъагъэ — къехьы ос-ощхыр. Мары тинэрылъэгъу мэзаер джыри зэ къызэрилъыжьыгъэр. Къесыгъ. Ос фыжь дахэм джыри зэ чІыр къыфэпагъ. Мэзэ зэблэкІи, чъыІи, Іаий, щымыІи, щыІи зыкІи ымыгьэпэрэ кІэлэцІыкІу сабыйхэр гушlокlaex, laжэхэм арысхэу, пщым фэдэхэу тхъэжьэу къыращэкІых. Нахь такъырхэу цІэнлъэн-джэгуныр, хоккеир зикlасэхэри кlэщыгъокІэщыгьоу Іумыл чІыпІэхэм къякІух. Ауми мэзаем иаужырэ

мафэхэр гупсэф тынчэу къызэкlэлъэкlох, мэфэ уахътэм къыхэхъожьы, Тыгъэр нахь къыдэкlyae осыр ыгъэжъоу. Аузэ гъатхэр типчъэмэ къаlууцощт, ахэбдзын ахэмытэу илъэсым иуахътэ пэпчъ шъо зэфэшъхьаф гоlубэу зэхэлъ.

ТИТХАКІОХЭУ МЭЗАЕМ КЪЭХЪУГЪЭХЭР •••

АР-м илъэпкъ тхакІоу КОЩБЭЕ Пщымаф

Красногвардейскэ районым ит къуаджэу Адэмые къыщыхъугъ. Адыгэ къралыгъо к Іэлэегъэджэ институтым ифилологие факультет щеджагъ, къыухыгъ. Хэку гъэзетэу «Социалистическэ Адыгеим», джы «Адыгэ макъэм» икорректорэу, илитературнэ Іофыш Ізу, пшъэдэк Іыжь зыхьырэ секретарым игуадзэу Іоф щиш Іагъ.

Пщымафэ ытхыхэрэр 1956-рэ илъэсым къыщыублагъэу хиутыщтыгъэх. Илъэс 60-м ехъурэ литературэм щылэжьагъ. Тха-

кІом ирассказхэр, повестьхэр, романхэр зыдэт тхыльыбэ къыдигъэк Іыгъ. «Сэтэнай», «Гум пае гу аты», «Мэфибл уай», «Дышъэ тас», ахэм анэмык Іхэри. Итхылъхэр урысыбзэк Іи къыдэк Іыгъэх. Тхылъеджэхэм як Іэсэ тхэк Іуагъ, бзэ къэбзэ дахэ Іулъыгъ.

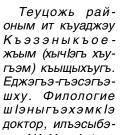
ТЕУЦОЖЬ Хьабибэ 1997-рэ ильэсым къыщегьэжьагьэу Адыгеим итхакІохэм я Союз хэтыгь.

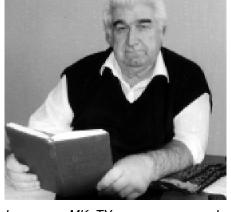
Теуцожь районым ит къуаджэу Ленинэ-хьаблэ (джы Іэры-шІыхым ычІэгь хъугьэм) къыщыхъугь. Хьабибэ ытхыхэрэр

1960-рэ илъэсым къыщыублагъэу хиутыщты-гъэх. Кіэлэегъэджэ іофшіэн мыпсынкіэм готэу, тхэн іофыри лъигъэкіотагъ. Тхэкіо куп ятхы-гъэхэр зэхэтэу зыдэт тхылъэу «Псэемыблэжьхэр» зыфиюрэм ирассказ заулэ къыдэхьагъ. Ащ къы-кіэлъыкіуагъэх иповестэу «Ардаш», «Бзылъфы-гъэм ишъэф» (рассказхэр), повестьхэмрэ рассказхэмрэ зыдэт тхылъэу «Заом итыркъохэр», нэмыкіхэри.

КІэлэціыкіухэм апае ытхыгьэ пшысэ-поэмэу «**Тэтэжьрэ Гъулацыйрэ**» зыфиюрэр 1993-рэ ильэсым къыдигьэкыгь.

ЩЭШІЭ Казбек шІэныгъэлэжь ин, академик, тхакІо.

рэ АКъУ-м Іоф щишІагъ, джы МКъТУ-м литературэмкіэ щырегъаджэх. ШІэныгъэхэмкіэ АР-м изаслуженнэ ІофышІэшху, Дунэе адыгэ ыкіи Урысые академиехэм яакадемик. ШІэныгъэ ІофшІэгъабэу иІэм къащыуцугъэп. Усэхэр, рассказхэр, повестьхэр Казбек иІэх, къыхиутыгъэх. Повестэу «Ос фаб», усэ тхылъхэу «Бжыхьэ чэщ гумэкіхэр», «Ыуасэр гъашІэ», пьесэу «Шъозэбэн», нэмыкіхэри къыдигъэкіыгъэх, зэдзэкіэкіо инэу зыкъигъэлъэгъуагъ, В. Шекспир иеу «Отелло», «Король Лир» зыфиІохэрэр адыгабзэкіэ зэридзэкіыгъэх. Ахэр Адыгэ театрэм щагъэуцугъэх. Казбек джыри итхыгъэхэм зэрахигъэхъощтым тицыхьэ телъ.

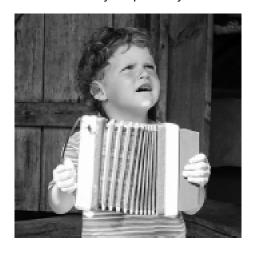
ЖЭНЭ Къырымыз

Айщэт пщынау

Пшъэшъэжъыеу Айщэт Пщынэ цlыкlур фащэфыгъ. Пщынэр кlэпсышъ, зэпэшlэты, Чэщи мафи ар ыlыгъ.

ПщынэуакІэ зэрегъашІэ. Пщынаохэр ащ икІас, Пщынэм дахэу къырегъаІо, Айщэт хьаблэр къегъэдаІо.

Іэхъуамбэхэр егъэпсынкІэх, Пщынэ Іапэм щегъэджэгу. Пщынэм мышІэр къыІошІыкІы, ГъэшІэгъонэу зэрегъэкІу.

КЪУЕКЪО Налбый

Ошъуапщэр

есы

Ошъуапщэр сэшІы сурэты, Чъыгым сычІэсэу. Ситхьапэ ащ зыщеІэты, Есы, есы. Сурэтыр унэм къисхьи, Шъхьантэм чІэслъхьагъ. ЕтІанэ шъхьаныгъупчъэм сыІухьи Ошъогум сиплъагъ: Ошъуапщэр есы, есы, Муары, къушъхьэм ар нэсы.

Тэра джабгъур, тэра сэмэгур?

Алый цІыкІур гъощагъэу гъогу зэхэкІым щыт:

. lитlур фызэхэфырэп, тэра джабгъур ыкlи сэмэгур?

Ау шъэожъыер ышъхьэ кlэпlэстхъагъ непэ зэрэтхагъэмкlэ.

. КъышІэжьыгъ,

пІырагури ащкІэ ыдзыгъ, тхылъ тхьапэхэри зэпыригъэзагъ, джэмышхыр ыІыгъэу рышхагъ.

джэмышхыр ыІыгъэу рышхагъ, джэхашъор ащкІэ ыпхъэнкІыгъ — джабгъумкІэ.

ТІэкІу нахь фэмыф сэмэгур, Зыфаер ымышІэм фэд. «ТекІоныгъ!» — гушІо мэкъэ лъэшыр къэигъ.

іэ джабгъур ыкІи Іэ сэмэгур еджакІом къыгуры Іуагъ.

Ар сыдэу фыщыта?

Пшысэ-хырыхыхь

Мафэ горэм зы шым тесхэу ліырэ пшъашъэрэ гъогум рыкіощтыгъэх. Ахэм аужыкіэ къикіи, шыу горэ къакіэхьагъ. Гъогогъу къафэхъугъэ кіалэм пшъашъэр гущыіэгъу ышіынэу фаети, зыкъыфигъази къеупчіыгъ:

— А пшъашъ, мы зишыплІэ удэсыр сыдэу къыпфыщыта?

— ЗишыплІэ сыдэсыр мырэущтэу къысфыщыт: мыщ янэ сэ сянэ игуащ.

Гъогогъу къафэхъугъэ кlалэр ащ егупшысэзэ агокlыжьыгъ. Ар сыдэу къыфыщыта?

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр МАМЫРЫКЪО Нуриет.

(КъызыкІэлъыкІорэр мэзаем и 19-м къыдэкІыгъэ номерым ит).

Зэхэсхыгъэр пкіыхьапіэмэ, хьауми нэфапіэмэ сымышіэу згъэшіэгъуагъэ. Умышіэмэ, сызхэлъыхъухьан икъун щыізу мыдрэр къысэупчіыжьым фэд.

- Ар къысфапшІэмэ боу сыпфэрэзэн, сіуагъэ.
- Ащыгъум кlожьи къысаж, игъо хъумэ сэ макъэ къыоз-гъэlущт, ыlуи Къамболэт сыкъычlитlупщыжьыгъ.

СшІошъ хъупэщтыгьэп а дэдэр къыздэхъуныр. КІэгьожьынкІи, е ежь зэриІоу мыхъоу къысэмыджэнкІи пшІэхэнэп зэсІожьыти, макъэ къысегьэІуфэ сшІуабэ дашІэу сежэщтыгь. Ыдэжь сыкІонэу Къамболэт къызысарегьаІоми, къысиІощт шъыпкъэр сымышІэу, ежь зэриІоу мыхъугъэу, къысфэгьэгъу ыІонышъ сыкъытупщыжьыными сытещыныхьэщтыгъ.

— Зэкіэри дэгъоу зэшіокіыгъэ, — ыіуагъ Къамболэт ыдэжь сызычіахьэм. — Иіофшіапіэ Іудгъэкіыгъэм нэмыкі іофшіэн къыфэдгъотыгъ. Арышъ, къихьащт мазэм и 1-м ехъулізу уиіэнатіэ бгъэцэкіэнэу къакіо.

Нэужым къыздэхъугъэм сшюшъ къыгъэхъугъ Андзаур зыфиюгъэ жъуагъом, щы!эныгъэм ижъуагъо, сылы!эсыным игъогу сзэрэтехьагъэр. Илъэсит!у ны!эп сызфагъэзэгъэ !энат!эмк!э !оф зысш!эгъагъэр Нэпсэу Къамболэт къысаджи зык!и сызэмыжагъэхэр джыри къызысе!ом:

— Бамбэт, о къепіоліэщтыр сымышізу сыкъыоупчіыжьымэ сшіоигьоу сыкъыоджагь. Тиреспубликэ мэкъу-мэщымкіз иминистерствэ ипащэ апэрэ гуадзэ зыфишіыщтым льэхьоу къызысеіом, о пціз есіуагь. Къыоджэщтых, ау «Іыі» піокъон.

Къамболэт ицІыфыгъэпсыкІэ къызгурыІощтыгьэп. Мыщ ыпэкІэ ІэнатІэ къыситын зэхъум «укъезэгъыщтымэ сшІэрэп нахь» ыІозэ къысэупчІыжьыгъагъ. Джыри мары ІэнэтІэшхоу зигугъу къысфишІыгъэм семызэгъыным тещыныхьэ фэдэу «Іыш» піокъон къысиіуагъ. Игьоу къысфилъэгъугъэ ІэнатІэр къысапэсымэ, мэлэІичхэм саІэти уашъом сыдахьыягъэу къысщыхъущт, ежь ащ сыкъемызэгъыным тещыныхьэ фэд икъэгущы акіэ. Нэш і ош і ыгъэкіэ зыкъысфешІа къысфэгумэкІэу къысщигъэхъуным, гуапэкІэ сигъэштэным пая, хьауми?..

— Ащ фэдэ ІэнатІэ сэ егъашІи къысапэсынэп, — сlyагъэ. Ащ нэшІошІыгъэ хэлъыгъэп, сицыхьэ телъыгъэп а дэдэр къыздэхъуным.

Къамболэт ІущхыпцІыкІыгъ. Етlанэ джэуап къытыжьыгъ:

— Сыжьыгьэбыоу, гуапэ къыпщызгьэхъуным пае къыосіуагьэу къыпщэхъумэ, Бамбэт, инэу хэукъо. Лъапсэ имыізу сэ хэти згъэгугъэрэп, сіуагъэм сепціыжьыныри сишэнэп.

Зэкіэм сятэ сыгукіэ сылъы-

Іэсыгь, ащ къысиющтыгьэхэр сыгу къэкІыжьыгьэхэу. Охътабэ темышізу Кхамболэт ыіорэм зэремыпціыжьырэр сшіошъ хъугьэ. Къысаджэхи Мыекъуапэ сащагь, Къамболэт зыфиюгьэ ізнатіэр къысатыгь.

Тиминистерствэ зычІэтыр «Унэ фыжьым» хэтыгьэпти, Совет хабзэм ильэхьанэ «ХэкусельхозтехникэкІэ» заджэщтыгьэхэр зычІэтыгьэ унэ зэтетэу урамхэу Пушкинымрэ Ленинымрэ ацІэкІэ щытхэр зыщызэуаліэхэрэм тетыр арыти, ІофшІапіэм Андзауррэ сэрырэ тыщызэіукіэнэу хъущтыгьэп. Сыгу фэшІопти сэри ыдэжь сыкІощтыгьэп, ежьми зыкъысфыригьэхьыщтыгьэп. Ау зы къалэ узэ-

жьыра къысиюзэ сыригъэзэ-

— Къыосіуагъи нычхьапэ зэрэмыхъущтыр, — къыкіэлъыкіощтым семыжэу сыкъэгуіагъ. Сыфэегъахэп сыдэшхэнэуи, сыдешъонэуи, сызелъэіум къысиіогъэ гущыіэ гуаор сыгу ижъэгъуагъэу къыздесхьакіыштыгъ.

Ащкіэ Андзаур къыпшіокіына, къызыпщыхьэрэм бжыхьэ гъудэм фэд, уауж икіыщтэп.

— КІо тадэжь укъэкІонэу уахътэ уимыІэми, а уздэкІощтыр зы сыхьат горэм къыуажэкІи дунаир къутэжьынэп, рестораным тычІэгъахьи, уиІэнатІэ тэгъэгъэпскІы.

Сауж зэримыкІыхэщтыр

къызэрэlэкlэкlыжьыщтым сеусагъ.

— Нычхьапэрэмкіэ ар икъущт. Сэ сшіуабэ машіэ, — сіуи сыкъэтэджыжьын гухэль сиізу зыкъызысэіэтым, Андзаур къэгуіагь:

— Ори бжъэм зыгорэ къемыІуалІзу тычІзкІыжьына!

Зиlанэ упэсым, етlани шlоу щыlэр зэкlэ къыохъулlэнэу къыпфэльэlуагъэм ори гущыlэ дахэ горэ фэпlожьын фаеба угу фимылъыми, сэри бжъэм сыкъехъохъугъ:

— Сэри мы бжъэр къызфэсіощтыр ощ пай. Лъэшэу сигуапэ, Андзаур, щыіэныгъэм ижъуагъо улъыіэсыным ишъэфхэр дэгъоу піэ къибгъахьэфэхэу, къыппфэдэгъу дэдэхэу арыба пющтыгъэр? — симышэными, сэри шъорышыгъэм зестыгъ. — Сэ къысщыхъущтыгъэр щывэныгъэм ижъуагъо улъывэсыгъахэу ары. Сыушъэфынэп, сыохъуапсэщтыгъ. Къесюлющтыр зэбгъашюм пшюигъоу укъысэсэсмэркъзугъэмэ, умыушъэфы.

 Хьау, сэ сэмэркъэу сшІыным мы лъэхъаным сиюф тетэп, ары, сиІэнатІэ сыкъыІvагъэкІыгъ, джы ымакъэ нахь пкъыягъэ хэльыгъ. — Зыгорэм бзэгу сыфихьыгъэн фае, пшІэрэба джы зыгорэ къыбдэхъу ашІошІы зыхъукІэ, ащ ежьхэм ашіухэкіуадэрэр къэшІэгъуаеу зынэ укъыкІаохэрэр, хьагъушъугъугъэр зыгу къыпфэущыхэрэр бэ зэрэхъугъэр, афэлъэкІымэ лъэбгъу къыуадзыным фэхьазырых, типрезидентэу alo сиloфшlaкlэ ымыгъэразэу ІэнатІэм сыкъыІуагъэкІыным кІэщакІо фэхъугъэр.

Къэбар дэй къэпІотагъэр,сыгу хэкІыпэ фэдэу зыкъэсшІыгъ.

- Мы лъэхъаным, синыбджэгъужъ, сиІоф дэи, — къэтхьаусыхагъ Андзаур. — Сэ къэсымы ори къыбгуры-Іоу къысщэхъу зы соми уиджыбэ къимыхьэу къалэм удэсыныр зэрэмыІэшІэхыр. Унагьор бгъэшхэн, пІыгъын фаеба, зэкІэри лъапІэ хъугьэ. СинасыпкІэ сапэкІэ къэтыр сшІэщтыгъэ фэдэу ахъщэ гъэтІыльыгъэ тІэкІу сиІэу тефагь. Назрэт лэжьэпкІэ тІэкІоу къыратырэмрэ арырэ джырэкІэ дгъэунэшкІурэр. Аенасын, непэ сызэрихьылІагъэм фэдэ сапэкІэ къэтэу сшІэщтыгъэмэ, ахъщэ хъущэ зэlузгъэкІэн слъэкІыщтыгъ. ЗыгорэкІэ уишІуагъэ ебгъэкІымэ, ахъщэм шъхьамысынхэр къысихьылІэщтыгъэх...

Зэ Андзаур игущыіэ зэпигьэугь. Къэсіощтым къежэщтыгьэн фае. Сэ есіон къысфэгьотыщтыгьэп. Къысаж, къысажи, игущыіэ къыпидзэжьыгь:

— Джы сызщыгугырэр оры, синыбджэгьужь, ахъщэ тlэкlу къызщызгьэхъэн loфшlапlэ горэ къысфэбгьотымэ, инэу сыпфэрэзэшт...

— Сыдэущтэу? — къыкlэпъыкlощтым семыжэу сыкъэ-

— Сыда, а Іоф зыщыпшІэрэм ипэщэ министрэ уриапэрэ гуадз, уиныбджэгъу благъэ пае пІомэ, къыпфишІэщтыба?

«Сызэрэуиныбджэгъу благъэр джы угу къэкlыжьыгъ, ара?» — зэсlожьыгъэ джы ежь зэрыфагъэм фэдэ чlыпlэ сэ сызрехьылlэм къысиlогъагъэр сыгу къэкlыжьыгъэу.

— Ары шъхьаем, «синыбджэгъужъ» а министрэу зыфапlорэм шъхьэ зыпыт пстэумэ lофшlэн къафигъотырэп.

СигущыІэ зыдаорэр Андзаур къыгурыІуагъэу, аІоба Шъхьагуащэ ибзэджэшІагъэ зыдешІэжьышъ лъэшэу мачъэу, нэжъыкІэ къысэплъи къызщылъэтыгъ, зи къымыІоу рестораным чІэкІыжьыгъ.

ПЭНЭШЪУ Сэфэр

ЩыІэныгъэм ижъуагъу

Рассказ

дыдэсэу, етlани Мыекъуапэ фэдэ къэлэ цlыкlум, узэlумы-кlэнэу хъуна, пчыхьэм lоф-шlэгъу ужым Андзаур урамым сапэ къызыщефэм, илъэс пчъагъэм иlахьыл благъэу ымылъэгъугъэм lyкlагъэкlи ащ фэдизэу мыгушlоныгъэу къысщигъэхъоу къысфэчэфэу къыспэгъокlыгъ. Ыlу сыригъэтlысхьаным фэдагъ.

- Е зыкъом фэбэгъон, ныбджэгъужъ, Мыекъуапэ удэмысым фэди, сыдэу улъэгъугъуай! – ыlуи зыкъызжэхидзагъ, laплl къысищэкІыгь. — Зэхэсхыгьэ Мыекъуапэ укъызэращэжьыгъэр, ІэнэтІэшхо къызэрэуатыгъэр. СызэрэгушІуагъэр къэсІонэу сыжэ къыхьыщтэп. Джащ фэдизкІэ сигопагъ. Зы къуаджэ тыщыщба, тызэныбджэгъуба! — «Сыд жыыбгь джы къепщэрэр?» зэсіожьыгьэ, къыіорэми седэ-Іунэу сыфэягъэп, ау ежь ишъыпкъэ фэдэу зыкъысфишІыщтыгь. — Мыдэ некІо, синыбджэгъужъ, тадэжь тыгъакІуи, Назрэт къыпфэзгъэпщэрыхьанышъ укъезгъэгъэтхъэщт. ІэнэтІэ ин къызэрэуатыгъэм пае граммишъэ гори зэдэтІэтын.
- Хьау, хьау, Андзаур, угу хэмыгъэкі нычхьапэ шъуадэжь сыкъэкіон слъэкіыщтэп. Зы чіыпіэ горэм сымыкіо хъущтэп, ушъхьагъу къэзгъотыгъ.
- Ар умыю, синыбджэгъужъ, пшъхьэ дэмыгъэнэпагъэмэ, некю тадэжь. Нэзрэти лъэшэу гушющт. Тызэрэзэныбджэгъум пае ащ узыхилъхьэрэ щыюп, лъэшэу ыгу къыпфэщагъ. Сыдэу уиныбджэгъу къэмылъэгъо-

сшІошъ къызэхъум, сыхьатым сеплъи къэсІуагъ:

— Тычlэхьан, ау къыосэlо бэрэ тычlэсын зэрэтымылъэкlыщтыр.

Рестораным тызычахьэм Андзаур официантым къеджи тшхынхэу, тызэшъощтэу къытфихьыштхэр ригьэтхыгьэх. Ишэн зыфэдэм сыщыгъуазэти, зыгорэка уишан уишан бар блэ исэу избэнка щтэрэм фэд, згъэшагъуагъэ анахь пыутхэм зэралъымызбагъэр. Сыгука зэсюжьыгъэ: «Мыр зыгорэка къысэлъзущтын фае».

Тшхыщтыри тызэшъощтыри официанткэм къыхьи столым къызытырегъэуцом, Андзаур коньяк бэшэрэбыр къызэlуихи, тибжъэмэ къазырегъэхъуахэм ежь гущыlапэр ыубытыгъ:

— Мы бжъэр къызфэсіэтыщтыр ощ пай, Шіуціэціыкіу. — Къызеіуахэм кіэгьожыгьэу къыгьэтэрэзыжыгь. — Хьау, хьау, къысфэгъэгъу, о джы Іэнатіэу уиіэ хъугъэмкіэ а ціэмкіэ хэти къыоджэжьы хъущтэп, Бамбэт. Іэнэтіэшхоу къыуатыгъэм пае сыпфэгушіо, уиіэнатіэкіэ джыри нахь лъагэу уаіэтынэу къесэіуаліэ. — Сибжъэ къыригъэутэкіи рикіыхыгъ.

ЯтІонэрэ бжъэми Андзаур къехъохъугъэр:

— Мы бжъэри къызфэс-Іэтырэр ощ пай. Псауныгъэ пытэ уиІэнэу, гушІуагъор къыобэкІзу бэрэ-бэрэ ущыІэнэу сыпфэлъаІо.

А бжъэр зитэшъухэм сы-

хэзэ, ыпэкіэ узэрылъыкіуатэрэр. Джыри уиіэнатіэкіэ нахь лъагэу уаіэтынэу сыпфэлъаіо. — Сыгу имылъ Іапліыр есэ-

Бжъэр Андзаур езгъэутэкіи сэ сешъуагъ, ау ежь емышъоу къыгъэуцужьыгъ. Ышъо зэкіэм къызэокіыгъ, нэшхъэигъор хьэ шъэфырытхъоу ынэмэ къакіэбэнагъ. Зыфэшіыр къызгурымыюу сеупчіыгъ:

— Сыда, Андзаур, адэ узкlемышъуагъэр, къэсlуагъэр угу рихьыгъэба?

— Е синыбджэгъужъ, сэ нахь ІэнэтІэ лъагэу сызлъыІэсыжьын щыІэп, — къэгъыным фэдэу, ымакъэ хьадырыхэ къеІукІэу къыпщигъэхьоу къыригъэжьагъ...

— Сыда къэхъугъэр? — къыкlэлъыкlощтым семыжэшъоу сыкъэгуlагъ.

— Къэхъугъэр нафэба, хьадырыхэ кlожьырэм ижъуагъо къызэрефэхыжьырэм фэдэу сэ сижъуагъуи къефэхыжьыгъ...

— Арэп, чІэгьычІэльыбзэкІэ укьыздэмыгущыІэу, хьугьэ шъып-къэр занкІэу къапІо хъущтба? — тІэкІу сыкъызыпыгубжыкІыгь.

— Сиlэнатlэ сыкъыlуагъэкlыгъ, — зыпсэ хэкlырэм иаужырэ гущыlэхэу къыпщигъэхъоу гущыlэ гукlодыгъохэмкlэ джэуап къытыжьыгъ.

— Ы?! — Зэхэсхыгьэр сыгу хэкіыпэ фэдэу Андзаур къыщызгьэхъумэ сшіоигьоу сыкіэкуукіыгь. Сыгукіэ зэсіожьыгьэ: «Пфэшъуашэу къыохъуліагь». — Сыда укъызфыіуагъэкіын фэдэу къып палъхьанэу къагьотыгьэр, уиіофхэр дэгьоу зэпэ-

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзы-

гъэкІырэр:

Адыгэ Республи-

кэм лъэпкъ

ІофхэмкІэ, ІэкІыб

къэралхэм ащы-

псэурэ тилъэп-

къэгъухэм адыряІэ

зэпхыныгъэхэмк Іэ

ыкІи къэбар

жъугъэм иамал-

хэмкІэ и Комитет

Адресыр: ур. Кре-

стьянскэр, 236

Редакциер

зыдэщыІэр:

385000,

къ. Мыекъуапэ,

ур. Первомайскэр,

Телефонхэр:

приемнэр:

52-16-79,

редактор шъхьаІэм

иапэрэ гуадзэр:

52-49-44,

редактор гуадзэр-

пшъэдэкІыжь зы-

хьырэ секретарыр:

52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-

О ТИРЕСПУБЛИКЭ ЩЫЩ КІАЛЭХЭМ ДЗЭ КЪУЛЫКЪУР АХЬЫ

Язэныбджэгъуныгъэ щэпытэ

Адыгеим щыщ дзэкіоліхэр хэгъэгум иухъумакіо и Мафэ нэгушіоу пэгъокіых. Шысэ атепхынэу къулыкъур зыхьыхэрэм якомандирхэм къызэрэтаlуагъэу, тиреспубликэ щапіугъэ кіалэхэм гъэсэныгъэ дэгъу зэрагъэгъотыгъ, цыхьэшІэгъух.

Урысыем и Къыблэ шъолъыр дзэ къулыкъур щахьы Абэсэ Зилим, Чыржьын Ислъамэ, Лыпціэкъо Муратэ, Мэкъоо Ислъамэ. Зэкіэми апшъэрэ еджапіэхэр къаухыгъэх. ШІэныгъэу зэрагъэгьотыгьэр къулыкъум щагьэфедэ. Ащ дакloy, физкультурэмрэ спортымрэкІэ гьэхъагьэу ашІыщтыгъэхэр шlукlэ къятэжьых. Атлетикэ псынкІэр, гимнастикэр, кіуачіэр зыпсыхьэрэ спорт лъэпкъхэр дзэкІолІхэм лъэшэу ящык агъэх. Іэшэ-шъуашэхэр зыдаІыгъхэу километрих хъурэ гьогууанэр анахь псынкІэу къэзычъыщтыр язэрэмыгъашІэу къулыкъушІэхэр зэнэкъокъугъэх.

Къинэу зэпачырэм дзэкІолІхэм яухьазырыныгъэ хегъахъо. Щынэхэрэп, чІыпІэ хьылъэ зифэхэкІэ теубытагьэ къызыхагьафэ. Зым зыр ІэпыІэгъу фэхъужьыныр шэнышІу афэхъугъ.

ЛІыпцІэкъо Муратэ Джыракъые

щыщ, Чыржьын Ислъамэ Кощхьаблэ щапlугь. Мэкъоо Ислъамэ икІэлэцІыкІугьор Фэдз щыкІуагь. Абэсэ Зилим Мыекъуапэ дэсэу бэрэ тызэlукlэщтыгъ. Адыгеим щыкорэ концертхэм, пчыхьэзэхахьэхэм ахэлажьэу тлъэгъущтыгь. Тиреспубликэ икъэралыгьо гъэпсыкІэ зыгъэпытэрэ мэфэкІхэр Абэсэ Зилим шІогьэшІэгьоныгьэх. Адыгэ шъуашэм, адыгэ быракъым ямафэхэм иныбджэгъухэр игъусэхэу Мыекъуапэ ипчэгу шъхьаlэу В. Лениным ыцІэ зыхьырэм щызэхихырэр гум зэримык ыжьыщтыр зыдишІэжьыщтыгь. Адыгеим артист ціэрыіоу къакіохэрэм яконцертхэм яплъыныр З. Абасэм икІэсагъ. Нэпэеплъ сурэтхэр зытетхырэ артистхэм укlытэзэ къагодгьэуцоу зэп къызэрэхэкІыгьэр.

Абэсэ Зилим имэфэкІ мы мафэхэм хегъэунэфыкіы. Ныбджэгъухэр, командирхэр, иlахьылхэр ащ къыфэгушІох. Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетыр къызеухым къулыкъушіэ дзэм зэрэкіуагъэм фэші кІэгъожьэу зы такъикъи къекІугъэп. Адыгэ кlалэхэм къулыкъур къадэзыхьыхэрэм урысхэр, украинцэхэр, нэмыкІхэри ахэтых. Япшъэрылъхэр агъэцакІэхэзэ, язэфыщытыкІэхэр агъэпытэх.

культурэм иунэхэм, зыгъэпсэ-

Хэгъэгу зэошхом ТекІоныгъэр къызыщыдахыгъэр жъоныгъуакІэм ильэс 70-рэ хъущт. Ар хъугъэшІэгьэ инэу адыгэ кІалэхэм алъытэ. Ліыхъужъныгъэм, тарихъым мехеахххее еспетинах негиестевя ахэлажьэх. МэфэкІым фэгъэхьыгъэу ти УІэшыгъэ КІуачІэхэм техникэу аlэкlэлъыр къагъэлъэгьощт. Адыгэ кlалэхэр зыхэт подразделением къулыкъур дэгъоу зэрихьырэр къыдалъыти, Москва хэкум агъэкІонэу командирхэм рахъухьагь. Танкхэр зыщагьэуцуштхэ чІыпІэхэм ягъэхьазырын, техникэм изытет икъэгъэлъэгъон, нэмыкІхэм подразделениер афэгъэзэгъэщт. Хэгъэгу зэошхом иилъэсхэм танкистхэм лІыгъэу зэрахьагъэр музейхэм къащаютэщтых. Лыхъужъ ыки лэжьэкІо щытхъум инэшанэхэм афэшъыпкъэхэу ныбжьыкІэхэр піугьэнхэмкіэ дзэ къулыкъушіэхэм Іофыгъуабэ зэрахьэ.

Абэсэ Зилим, ЛІыпцІэкъо Муратэ, Чыржьын Ислъам, Мэкъоо Ислъам къулыкъур къаухыгъэу тиреспубликэ къызагъэзэжьыкІэ, шІэныгьэу зэрагьэгьотыгьэр мамыр щы ак Іэм щагь эфедэщт. Ныбджэгъуныгъэу зэдашІыгъэр лъагъэкІотэщт.

Хэгъэгум иухъумакІо и Мафэ фэгъэхьыгъэу дзэм икъулыкъушІэмэ тафэгушІо, ягухэлъхэр къадэхъунхэу афэтэІо.

Сурэтым итхэр: Абэсэ Зилим, Ліыпціэкъо Мурат, Чыржьын Ислъам, Мэкъоо Ислъам.

гъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4015 Индексхэр 52161 52162 Зак. 382

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗышыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

> МэщлІэкъо Саид

Редактор шъхьаІэм игуадзэр пшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр Хъурмэ Хъусен

ТИМЭФЭКІХЭР

Адыгэ быракъым и Маф

Адыгэ быракъым и Мафэ мэлылъфэгъу мазэм и 25-м хэбзэ шапхъэмэ адиштэу апэрэу тиреспубликэ щагъэмэфэкІыщт. Ащ зызэрэфагъэхьазырырэм ехьыліэгъэ зэхахьэ Мыекъуапэ щыкіуагъ.

фыпІэ паркхэм, тхылъеджапІэхэм мэфэкІ зэхахьэхэр ащыкІощтых. Районхэм нэбгырабэ къарыкІынэу

Адыгэ Республикэм лъэпкъ Іофхэмкіэ, Іэкіыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыилы елимехестиных вки къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет итхьаматэу Шъхьэлэхъо Аскэр зэхэщэкІо купым изэхэсыгьо зэрищагь. Ащ зэрэхигьэунэфыкІыгъэу, Правительствэм икъулыкъушІэхэр, еджапІэхэр, общественнэ движениехэр мэфэкІым чанэу хэлэжьэштых.

Зэхахьэм къыщыгущыІагъэх Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэедтыными ејмедментыне едм игуадзэу Къэрэтэбэнэ Махьмудэ, Адыгеим культурэмкІэ и Министерствэ иотдел ипащэу Шэуджэн Бэлэ, Мыекъуапэ иадминистрацие культурэмкІэ игъэІоры-_–шІапІэ ипащэу Цэй Розэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо академическэ къэшъокІо ансамблэу «Налмэсым» идиректорэу Бастэ Азмэт, художественнэ пащэу Хъоджэе Аслъан, тиреспубликэ иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» культурэмкІэ икомитет ипащэу Шъхьаплъэкъо ГъучІыпсэ, ащ игуадзэу Болэкъо Аслъан.

МэфэкІым общественнэ-политикэ мэхьэнэ ин зэриІэр къэгущыІагьэхэм къыхагьэщыгь. Хэбзэ шапхъэхэм адиштэу Адыгеим быракъым и Мафэ игъэкІотыгъэу агъэмэфэкІыщт. Тилъэпкъэгъухэу Урысыем ишъолъырхэм арысхэм, ІэкІыб хэгъэгухэм ащыпсэурэмэ адыгэ быракъым имэфэкІ хагъэунэфыкІышт.

Республикэм иеджапІэхэм,

тэгугъэ. Мыекъуапэ ичІыпІэ зэфэшъхьафхэм концертхэр ащызэхащэщтых. Мэлылъфэгъум и 25-м пчыхьэм къэлэ паркым къыщырагъэжьэнышъ, зэхэтхэу урамэу Краснооктябрьскэм къырыкіощтых, мэфэкі концертыр филармонием щызэхащэ ашІоигъу. Къэралыгъо академическэ ансамблэу «Налмэсым» театрализованнэ концертыр къытыщт.

МэфэкІым шыухэр хэтыщтых, адыгэ шъуашэр нэбгырабэмэ къызыщалъэщт, адыгэ быракъыр зэхахьэхэм ащагъэбыбэтэщт. Адыгэ быракъым ехьылІэгъэ тхыгъэхэр гъэзетхэм къашыхаутыщтых, телевидениемкІэ ыкІи радиомкІэ къэтынхэр зэхащэщтых.

МэфэкІыр гъэшІэгьон зэрэхъущтым тицыхьэ телъ. Гъэзетеджэхэм, лъэпкъ шІэжьым ыгъэгумэкІыхэрэм пэшІорыгьэшъ Іофыгьохэм я ахьыш у халъхьанэу тыкъяджэ.

Сурэтым итыр: адыгэ быракъым имэфэкі изэхэщэкіо куп иапэрэ зэхэсыгьо хэлэжьагьэ-

ФУТБОЛ

Апэрэ уплъэкІунхэр

«Ангушт» Назрань — «Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ 🛚 1:1.

Мэзаем и 19-м ныбджэгъу ешlэгъур Крымскэ щыкlуагъ́. «Зэкъошныгъэм» хэтэу къэлапчъэм Іэгуаор пенальтикІэ дэзыдзагъэр — А. Дат- ▮ хъужъ.

2014 — 2015-рэ илъэс ешІэгъур гъэтхапэм и 22-м рагъэжьэжьышт. Аш командэхэм зыфагъэхьазырзэ, ныбджэгъу зэlукlэгъухэр зэхащэх. «Зэкъошныгъэм» идиректор шъхьа-Ізу Натхъо Адам къызэрэти-Іуагьэу, Денис Павловыр, Заур Осмаевыр анахь дэгьоу ешІагъэхэм ащыщых. «Зэкъошныгъэм» иухьазырыныгъэ хигъэхъонымкіэ ныбджэгъу зэіукіэгъухэр иІэщтых.

НэкІубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.